

РАС

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ СРБИЈЕ
ЗА 2024. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2025. године

Садржај

Редни број	Назив	Страна
1.	Уводне одредбе	3
2.	Извештај о раду Сектора за стратешка улагања	4
3.	Извештај о раду Сектора за организоване индустријске зоне	7
4.	Извештај о раду Сектора за подршку МСП	8
5.	Извештај о раду Сектора за међународну сарадњу	28
6.	Извештај о раду Сектора за регионални развој и регионалну сарадњу	49
7.	Извештај о раду Сектора за планирање и анализу	57
8.	Извештај о раду Сектора за правну подршку	64
9.	Извештај о раду Сектора за заједничке послове	68

Уводне одредбе

Развојна агенција Србије (даље: Агенција) основана је Законом о улагањима („Сл. гласник РС”, бр. 89/2015 и 95/2018) ради обављања развојних, стручних и оперативних послова подстицања и реализације директних улагања, промоције и повећања извоза, развоја и унапређења конкурентности привредних субјеката, угледа и развоја Републике Србије у области привреде и регионалног развоја.

На оснивање и рад Агенције примењује се Закон о јавним агенцијама („Сл. гласник РС”, бр. 18/2005, 81/2005-испр. и 47/2018).

Законом о улагањима прописано је да Агенција обавља следеће послове:

- 1) сарађује са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену овог закона и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања;
- 2) прати примену овог закона и предлаже одговарајуће мере;
- 3) учествује у припреми програма и пројеката привредног и регионалног развоја;
- 4) врши анализе и обезбеђује податке и информације за потребе унапређења политике привредног и регионалног развоја;
- 5) врши акредитацију и координацију регионалних развојних агенција;
- 6) обавља стручне и административно-оперативне послове у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и прати њихову реализацију у складу са законом и прописима;
- 7) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења извозних активности привредних субјеката;
- 8) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења положаја, активности и конкурентности малих и средњих привредних субјеката и предузетника;
- 9) предлаже, координира и спроводи активности стратешког маркетинга привредних потенцијала и угледа Републике Србије;
- 10) пружа стручну и саветодавну подршку привредним друштвима и предузетницима;
- 11) извршава и координира спровођење програма и пројеката привредног и регионалног развоја за подстицање директних инвестиција;
- 12) обезбеђује услове за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из међународне развојне помоћи;
- 13) прати и анализира услове улагања и привредне услове на појединачним тржиштима и у појединачним секторима и даје предлоге за њихово унапређење;
- 14) остварује сарадњу у области улагања и прикупља информације о стању улагања у другим државама;
- 15) предлаже доделу подстицаја;
- 16) обавља и друге послове, у складу са законом и Статутом Агенције.

Послове из тачке 5) Агенција обавља као поверене послове.

Послови из делокруга Агенције обављају се у оквиру 8 организационих делова (сектора), и то:

- I. Сектор за стратешка улагања;
- II. Сектор за организоване индустријске зоне;
- III. Сектор за подршку МСП;
- IV. Сектор за међународну сарадњу;
- V. Сектор за регионални развој и регионалну сарадњу;
- VI. Сектор за планирање и анализу;

- VII. Сектор за правну подршку;
- VIII. Сектор за заједничке послове.

I Извештај о раду Сектора за стратешка улагања

Сагласно одредби члана 15. став 1. тачка 3) Закона о улагањима („Сл. гласник РС“, бр. 89/2015 и 95/2018) (у даљем тексту: Закон о улагањима), Агенција је одређена као један од субјеката подршке улагањима.

У току 2024. године Сектор за стратешка улагања (у даљем делу: Сектор) је био ангажован на следећим активностима: сарадња са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе ради обезбеђивања услова за примену Закона о улагањима и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања; праћење примене Закона о улагањима и предлагање одговарајућих мера; обављање стручних и административно-оперативних послова у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања, као и праћење њихове реализације у складу са Законом о улагањима и другим позитивно правним прописима; давање стручне и саветодавне подршке привредним друштвима и предузетницима; предлагање доделе подстицаја, као и други послови дефинисани одредбом члана 36. став 1. Закона о улагањима и другим релевантним прописима.

У 2024. години Сектор је био подједнако ангажован у раду на новим, односно потенцијалним инвестиционим пројектима (упитима инвеститора), као и на пројектима чија је реализација отпочела током 2023. године, а тренутно обавља рад на 102 потенцијална инвестициона пројекта који би требало да доведу до око 3,800 милијарди евра инвестиција и око 13.552 нових радних места.

За разлику од претходних година, где је највећи број инвестиционих упита долазио из аутомобилске индустрије, у току 2024. највећи број упита био је везан за сектор туризма, као и прехранбену индустрију. Од осталих сектора значајно место су заузимали још аутомобилска индустрија и индустрија машина и опреме. Са друге стране, када је у питању вредност улагања највећи значај је поново био на упитима из аутомобилске индустрије, праћено прехранбеном индустријом и туризмом.

Када је у питању земља порекла потенцијалне инвестиције, односно имајући у виду да потенцијалне инвестиције воде порекло из различитих земаља, важно је да постоји могућност комуникације на различитим језицима са свим улагачима. Анализа упита на којима се радило током 2024. године показује највећу заступљеност пројекта из Србије, а затим следе инвеститори из Кине, Немачке, Аустрије и САД.

У погледу начина имплементације, интересовање улагача се углавном односи на „*greenfield*“ и „*brownfield*“ пројекте.

Рад на Програму подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима у 2020. години

Програм подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима је креиран 2020. године са циљем одржања постојећег тренда привлачења страних директних улагања, уз истовремено подстицање домаћих инвестиција кроз успостављање сарадње домаћих добављача

и мултинационалних компанија. Програм је настао као одговор на глобалне изазове настале услед пандемије вируса COVID 19, а који су условили појаву рецесије у многим земљама, потребу мултинационалних компанија (МНК) да смање своје трошкове и преиспитају сопствене развојне стратегије.

Рад Сектора одвија се и кроз следеће активности:

- Рад на упитима улагача

У поступку привлачења улагања и представљања инвестиционих могућности један од начина на који запослени у Сектору остварују контакт са улагачима јесте путем упита. Упити се могу разликовати по својој садржини, али и према индустрији на коју се односе. У табели је дат приказ нових инвестиционих упита на којима је Сектор радио у току 2024. године.

Сектор:	Број упита:	Процент:
Туризам	31	29.80%
Прехрамбена индустрија	28	26.90%
Аутомобилска индустрија	18	17.30%
Машине и опрема	8	7.70%
Хемијска индустрија	4	3.80%
Грађевински материјали	3	2.90%
Металургија и обрада метала	3	2.90%
Заједничке услуге	3	2.90%
Електротехника	2	1.90%
Пластика и гума	2	1.90%
Индустрија коже	1	1.00%
Фармацеутска индустрија	1	1.00%
Укупно	104	

Табела 1 – Анализа упита из 2024. године према индустријама

Вредност улагања у оквиру упита добијених у 2024. години била је преко 3,588 милијарди евра (3.588.200.000 евра) и њихова реализација би довела до отварања 11.270 радних места.

Поред ових, из 2023. године пренето је укупно 92 активна упита улагача, чија је вредност улагања била преко 6,078 милијарди евра и број радних места 19.745.

С тим у вези Сектор је у току 2024. године радио укупно на 196 активна упита, потенцијалне вредности улагања преко 9,666 милијарди евра и потенцијала за отварање 31.015 нова радна места.

Приликом досадашњег рада, један број питања се издвојио као стандардни сет питања који је заједнички свим улагачима. Врста података који су били тражени у оквиру упита улагача могла би се класификовати на питања везана за:

- Опште податке о Србији;
- Генералне економске показатеље;
- Информације о присутним (страним) улагачима у Србији;
- Информације о конкретним индустријским секторима у Србији;
- Информације о царинској политици, могућностима слободне трговине и условима;
- Податке о пореском окружењу и политици;

- Податке о цени и доступности радне снаге, као и одредбе Закона о раду;
- Генералне информације о инфраструктури, транспорту и логистици у Србији;
- Информације о регулативи везаној за земљиште и изградњу;
- Информације о регистрацији и облицима привредних друштава, власништву над земљиштем и својинскоправним режимима;
- Информације о подстицајима за улагање;
- Податке о расположивим „brownfield“ и „greenfield“ локацијама;
- Информације о стању у различитим привредним секторима у Србији и могућим добављачима сировина и производа, као и многе друге специфичне информације.

Поред наведених, сваки улагач је имао посебан сет питања која су везана за његову област деловања, као и питања која могу бити од значаја управо за привлачење конкретне инвестиције у Републику Србију.

- Провера бонитета потенцијалног улагача је активност која је уведена у 2017. години, чији је циљ утврђивање инвестиционе способности потенцијалног улагача, како би се избегло улагање ресурса у рад са улагачима који не поседују финансијску способност за извршење представљеног инвестиционог пројекта.

- Избор локација У току 2024. године забележен је понован раст директних посета инвестиционих локација од стране страних улагача, који је био значајно умањен током периода пандемије вируса Covid-19.

- Припрема за имплементацију пројекта Током 2024. године саветници су пружали подршку улагачима око решавања питања која су настајала током имплементације, учествовали у организацији састанака и вршили истраживања у погледу оних елемената који су специфични за конкретни пројекат. Битно је напоменути да је број оваквих асистенција константно растао, пре свега због све веће комплексности инвестиционих пројеката, као и озбиљности улагача који су тежили да све евентуалне недоумице разреше пре него што отпочну фазу имплементације пројекта. У том смислу, подршка саветника у Агенцији се показала као изузетно значајна. Такође, у поређењу са 2023. годином, рад на припремама за имплементацију пројекта био је далеко интензивнији, будући да су улагачи имали доста времена да детаљно и активно раде на припреми својих пројеката.

- Иницијална фаза имплементације

- Фаза градње

- Финализација пројекта

- „Пост-инвестиционе активности“

Процент реализације инвестиционих упита представља однос између укупног броја инвестиционих пројеката и инвестиционих упита или потенцијалних инвестиционих пројеката. У тренутку израде овог извештаја постоји 102 потенцијалних пројеката који се налазе у фази истраживања Републике Србије као инвестиционе локације или у фази разматрања могућих начина реализације пројекта.

Известан број улагача у току испитивања могућности улагања наилазио је на одређена питања због којих је било потребно да застане са одлучивањем о реализацији инвестиције. Овакав застој је најчешће узрокован потребом добијања претходне сагласности од стране крајњег

власника или акционара тог друштва, али се неретко дешава да одређене промене на светском тржишту доведу и до промена пословних циљева те компаније. У таквим ситуацијама, улагачи по правилу застају са доношењем коначне одлуке о реализацији инвестиционог пројекта до коначаног решења настале ситуације. Такви пројекти се називају пројектима „on-hold“ (на чекању).

Учешће у раду комисија

Инвестициони саветници су учествовали и у раду више комисија које су основане ради имплементације разноврсних активности. Инвестициони саветници учествовали су у раду комисија, као на пример Комисије за давање предлога Влади за предходну сагласност за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени мањој од тржишне цене, или без накнаде.

Рад на бази инвестиционих локација

База инвестиционих локација је једно од главних оруђа за рад на упитима улагача. Како би се нашла локација која одговара инвестиционом упиту, потребно је имати што више могућих локација у понуди. Агенција је по завршетку 2024. године имала 1.298 различитих локација у својој бази. Саветник за вођење базе локација је био у обавези да непрекидно ажурира податке који су садржани у овој бази. У циљу ажурирања наведене базе, саветник задужен за вођење базе локација је организовао 15 посета различитим локацијама на територији целе земље, а све за потребе добијања потпуних и свеобухватних информација о различитим локацијама.

Припремање информационог пакета

У 2024. години у оквиру Сектора активно се радило и на припреми и редовном ажурирању информационог пакета. Информациони пакети садрже како макроекономске информације о Републици Србији, информације о спољнотрговинској размени и улагањима, општим подстицајима и условима за пословање у земљи, тако и информације о конкретној индустрији, подстицајима и предлозима за сарадњу прилагођене потребама и захтевима конкретних потенцијалних пословних партнера.

II Извештај о раду Сектора за организоване индустријске зоне

Организоване индустријске зоне представљају једну од основних полуга за стратешка улагања односно реализацију пројеката директних инвестиција кроз креирање просторно детерминисаног и инфраструктурно и супраструктурно опремљеног подручја намењеног за концентрацију и развој индустрије.

Сектор за организоване индустријске зоне формиран је Правилником о организацији и систематизацији послова у октобру 2021. године, а до тада су се послови из надлежности овог сектора обављали у оквиру Сектора за стратешка улагања. Сектор за организоване индустријске је током 2024. године функционисао у синергији и као саветодавна полука усклађена са активностима Сектора за стратешка улагања, а које су детаљно описане у оквиру овог извештаја у делу наведеног сектора.

III Извештај о раду Сектора за подршку МСП

Напомена за Програм подршке почетницима за започињање посла - Start up у 2016. и 2017. години

Програм подршке почетницима за започињање посла – Start up је реализовала Агенција у сарадњи са акредитованим регионалним развојним агенцијама у 2016. и 2017. години, а са циљем унапређења ефикасности и институционалне подршке пословању и развоју ММСП и предузетника. Током претходних година вршена је контрола испуњења уговорних обавеза корисника ових програма и са корисницима који нису испунили своје уговорне обавезе раскинути су уговори.

Против корисника са којима су уговори раскинути, а који нису добровољно вратили исплаћена средства, Агенција је у циљу заштите интереса буџетских средстава Републике Србије покренула одговарајуће судске поступке. С тим у вези, Агенција је закључила Уговор о заступању са Државним правобранилаштвом и покренула је поступак против 14 корисника из 2016. године и 20 корисника из 2017. године.

Током 2024. године донете су пресуде у корист Агенције по тужбама против 2 корисника из 2016. године (уз већ постојећих 5 пресуда из претходног периода) и против једног корисника из 2017. године (уз већ постојећих 8 пресуда из претходног периода), док је за остале кориснике поступак и даље у току.

Имајући у виду да је Влада Републике Србије дала сагласност Агенцији за репрограмирање потраживања насталих по основу правоснажних судских пресуда у овим предметима, путем закључења споразума о репрограмирању дуга између Агенције и дужника, којим је предвиђено плаћање укупног дуга у 24 месечне рате, уз обустављање обрачуна законске затезне камате од дана закључења овог споразума, у току 2024. године потписана су 2 Споразума о репрограмирању дуга, и то један са корисником из 2016. године и један са корисником из 2017. године.

Програми из 2021. године чија се реализација наставила у 2024. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2021. ГОДИНИ

Укупан буџет за реализацију овог програма у 2024. години износио је 39.615.025,34 динара.

Јавни позив за Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија расписан је 27. августа 2021. године и трајао је до 29. новембра 2021. године.

Програмом су се суфинансирале следеће групе активности:

- улагање у материјалну имовину: куповина и инсталација индустријских робота/опреме за аутоматизацију и унапређење постојећих производних процеса/израда и имплементација софтверских решења у циљу оптимизације постојећих производних процеса/куповина опреме за међуфазну контролу квалитета и квалитета готових производа/куповина неопходног специфичног алата или прибора/куповина и инсталација аутономних робота са способношћу учења и кобота/адаптација постојећих производних хала у циљу усклађивања са специфичним технолошким захтевима индустријских сектора;
- консултантска подршка за: оптимизацију производних процеса који су кључни за испуњење захтева МНК, увођење коропоративног управљања; сертификацију система

квалитета према захтевима стандарда који су специфични за индустријске гране у којима послује подносилац захтева или МНК (ИАТФ16949/ИРИС/ЦЕ-3А/ ЦЕН и други појединачни специфични стандард у групи ЦЕН стандарда).

- подршка за успостављање сарадње са МНК: трошкови теренског увида у пословне перформансе, трошкови годишњег улиставања на интерактивне платформе, трошкови плаћања премије осиграња од опште одговорности за штету, односно осигурање од одговорности из делатности за штету причињену трећим лицима и/или осигурања од одговорности за производе и/или осигурања од повлачења робе.

Преглед реализације Програма до 31.12.2024. године	
Број пристиглих пријава	17
Број закључених уговора	14
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	127.878.269,81 динар
Укупан износ рефундираних средстава	127.878.269,81 динар
Износ рефундираних средстава у 2024. години	34.440.091,38 динара

Све програмске активности по овом јавном позиву су завршене.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2021. ГОДИНИ

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза је креиран 2020. године са циљем унапређења извозних потенцијала домаћих привредних друштава, а како би се постигло унапређење њихове конкурентности и увећање пласмана домаћих производа на страним тржиштима.

Укупан буџет за реализацију овог програма у 2024. години износио је 54.480.944,70 динара. Средства се додељују као државна помоћ мале вредности (de minimis) и максимални износ одобрених средстава могао је бити 10.000.000,00 динара по кориснику.

Јавни позив за овај програм објављен је 17. децембра 2021. године и трајао је 90 дана, односно, до 17. марта 2022. године.

Програмом су се финансирале мере интервенције усмерене ка циљаним тржиштима корисника и то: консултантска подршка за припрему стратегије изласка на циљано тржиште, консултантска подршка за активности извозног маркетинга, излагање на међународним сајмовима и пословним сусретима, улазак на циљано тржиште и унапређење позиције на истом, консултантска подршка за унапређење извозних способности и унапређење производних способности.

Преглед реализације Програма до 31.12.2023. године	
Број пристиглих пријава	47
Број закључених уговора	27
Износ одобрених и исплаћених бесповратних средстава према Уговору	130.917.297,37 динара
Износ рефундираних средстава у 2024. години	53.799.502,70 динара

Све програмске активности по овом јавном позиву су завршене у 2024. години.

3. IPA 2019 – DIRECT GRANT TO THE DEVELOPMENT AGENCY OF SERBIA – SCALED UP AND TECHNOLOGICALLY IMPROVED PRODUCTION CAPACITY SOLUTIONS AMONG MICRO AND SMALL ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS (ДИРЕКТНА ДОДЕЛА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА РАЗВОЈНОЈ АГЕНЦИЈИ СРБИЈЕ – ПОВЕЋАНА И ТЕХНОЛОШКИ УНАПРЕЂЕНА РЕШЕЊА ЗА ПРОИЗВОДНЕ КАПАЦИТЕТЕ МЕЂУ МИКРО И МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ПРЕДУЗЕТНИЦИМА)

Између Тела за уговарање, Европске уније, коју заступа Делегација Европске уније у Републици Србији са једне стране и Агенције и Министарства привреде са друге стране, закључен је уговор: „Директна додела бесповратних средстава Развојној агенцији Србије – Повећана и технолошки унапређена решења за производне капацитете међу микро и малим предузећима и предузетницима“, број 2021/423-512 (у даљем тексту: Уговор о Гранту).

Уговор је потписан 1. јуна 2021. године док је имплементација активности предвиђених Уговором о Гранту почела 1. јула 2021. године и трајаће до почетка фебруара 2026. године. Уговор о Гранту је анексиран 22. августа 2023. године.

Права и обавезе из Уговора о Гранту произилазе из Закона о потврђивању Оквирног споразума између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за предприступну помоћ (ИПА II), као и Финансијског споразума закљученог између Европске комисије, у име Европске уније, са једне стране и Републике Србије, коју заступа Влада Републике Србије, са друге стране. Овим финансијским споразумом обезбеђена су финансијска средства за спровођење Годишњег Акционог ИПА програма за Републику Србију за 2019. годину – Анекс I и IPA 2019/042-259 & 042-261/5/EU Подршка конкурентности, истраживању и развоју и иновацијама (IPA 2019/042-259 & 042-261/5/EU Support to Competitiveness, Research & Development and Innovation) (у даљем тексту: Годишњи Акциони ИПА програм). Овим Годишњим Акционим ИПА програмом донетим од стране Европске уније, дефинисане су активности и износи који су опредељени у оквиру ИПА II инструмента за пред приступну помоћ за 2019. годину.

Укупна вредност Уговора о Гранту износи 27.977.595,02 евра и средства за његову реализацију су делом обезбеђена из донације Европске уније у износу од 11.000.000,00 евра, од чега 1 милион евра за техничку помоћ Агенцији и Министарству привреде за потребе подизања интерних капацитета, и износ од 16.977.595,02 евра обезбеђен из буџета Републике Србије и у целости опредељен за финансирање Програма подршке привредним друштвима за набавку опреме кроз јавне позиве у 2022. и 2023. години.

Реализација Уговора о Гранту предвиђа реализацију 3 компоненте:

Компонента 0 и Компонента 2 – Предвиђају активности управљања пројектом, као и активности подизања интерних капацитета Агенције и Министарства привреде.

У циљу подизања интерних капацитета Агенције и Министарства привреде у току 2024. године склопљени су уговори са екстерним пружаоцима услуга (набавке услуга спроведене применом ПРАГ процедура) и то:

IX. Уговор са екстерним пружаоцем услуге надоградње софтвера – ОСА;

X. Уговор са екстерним пружаоцем маркетиншких услова.

Компонента 1 Уговора о Гранту у потпуности се односила на спровођење Програма подршке привредним друштвима за набавку опреме у 2022. и 2023. години, а који Агенција спроводи у сарадњи са Министарством привреде, изабраним пословним банкама/лизинг компанијама, у складу са националним законским оквирима. Наведени програм је описан у делу „Програми поверени Агенцији од стране Министарства привреде у 2023. години“ под бројем 1.

Програми из 2022. године чија се реализација наставила у 2024. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2022. ГОДИНИ

У оквиру овог програма објављена су два јавна позива. Први јавни позив је објављен 25. новембра 2022. године са трајањем од 60 дана. Због преосталог износа неутрошених средстава и великог интересовања, објављен је други јавни позив и то 04. маја 2023. године и трајао је до 05. јуна 2023. године.

За учешће у Програму могла су да се пријаве привредна друштва регистрована у Србији која испуњавају или могу испунити услове за укључење у ланце добављача МНК, као и она привредна друштва која се већ налазе на листи добављача мултинационалних компанија и активни су добављачи.

Обезбеђена су бесповратна средства за следеће групе активности: за куповину и инсталацију производне и процесне опреме високих перформанси, куповину опреме за улазну контролу сировина, међуфазну контролу квалитета производње у току и квалитета готових производа, набавку неопходног специфичног новог алата или прибора и адаптацију производних хала. Такође, средства могу бити опредељена за израду и имплементацију софтверских решења у циљу оптимизације постојећих производних процеса, сертификацију система према захтевима специфичних индустријских стандарда, консултантску подршку за оптимизацију производних процеса, увођење и унапређење корпоративног управљања, за укључивање тј. увођење правила, процедуре и извештавања у вези са ЕСГ факторима, припрема која претходи спровођењу теренског увида у пословне перформансе од стране МНК или увођење система квалитета према захтевима стандарда; припрема плана пословног развоја и консултантску подршку за усклађивање са захтевима зелене индустрије. Овим програмом омогућена је рефундација бесповратних средстава и за трошкове теренског увида у пословне перформансе, трошкове годишњег улиставања на референтне интерактивне платформе, трошкове самосталног излагања на међународном сајму добављача као и трошкове плаћања премије осигурања од опште одговорности за штету, осигурање од одговорности из делатности за штету причињену трећим лицима и/или осигурања од одговорности за производе и/или осигурања од повлачења робе, припрема плана пословног развоја и консултантску подршку за усклађивање са захтевима зелене индустрије.

Преглед реализације Програма (I јавни позив) до 31.12.2024. године	
Број пристиглих пријава	20
Број закључених уговора	13
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	143.679.316,75 динара
Укупан износ рефундираних средстава	67.921.541,80 динара
Износ рефундираних средстава у 2024. години	46.186.911,27 динара

По I Јавном позиву рефундација бесповратних средстава по закљученим Уговорима, у преосталом износу од 75,757.774,95 динара, наставиће се и у току 2025. године.

Преглед реализације Програма (II јавни позив) до 31.12.2024. године	
Број пристиглих пријава	9
Број закључених уговора	6
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	76.395.412,13 динара
Укупан износ рефундираних средстава	61.395.412,13 динара
Износ рефундираних средстава у 2024. години	61.395.412,13 динара

По II Јавном позиву рефундација бесповратних средстава по закљученим Уговорима, у преосталом износу од 15.000.000,00 динара, наставиће се и у току 2025. године.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2022. ГОДИНИ

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза је креиран са циљем унапређења извозних потенцијала домаћих привредних друштава, а како би се постигло унапређење њихове конкурентности и увећао пласман домаћих производа на иностраним тржиштима.

Производни сектори који су предмет подршке Програма су: сектор прехранбене индустрије (примарна пољопривредна производња, конзервисање свежег воћа, језграстог воћа или поврћа замрзавањем, сушењем, стављањем у уље или сирће, стављањем у конзерве и производња нарезаног и очишћеног воћа нису подржани овим програмом); производња пића (изузев минералне и остале флаширане воде); сектор производње намештаја; сектор производње одевних предмета и модних аксесоара, заштитне и радне одеће и обуће; сектор производње гуме и пластике; сектор производње машина и опреме за друге намене; сектор производње електричне и рачунарске опреме и сектор производње металних производа.

Последњим Годишњим програмом о изменама и допунама Годишњег програма рада Развојне агенције Србије за 2024. годину расположива средства за реализацију Програма износе 178.789.934,52 динара.

Средства се додељују као државна помоћ мале вредности (de minimis) и максимални износ одобрених средстава по кориснику је могао износити 10.000.000,00 динара.

Програмом се суфинансирају мере интервенције усмерене ка циљаним тржиштима корисника и то: консултантска подршка за развојну стратегију позиционирања на циљано тржиште; консултантска подршка за активности извозног маркетинга; улазак на циљано тржиште и

унапређење позиције на истом; консултантска подршка за унапређење извозних способности; самостално излагање на међународним сајмовима и пословним сусретима; унапређење производних способности.

Јавни позив је објављен 21. децембра 2022. године и трајао је до 05. априла 2023. године.

Током 2023. године извршена је провера формалне исправности поднетих пријава и избор учесника Програма, као и дијагностика извозних способности учесника, усвојени су Планови интервенција и закључени уговори са корисницима Програма.

Преглед реализације Програма до 31.12.2024. године	
Број пристиглих пријава	51
Број одобрених пријава	34
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	170.923.405,04 динара
Укупан износ рефундираних средстава	101.844.401,55 динара
Износ рефундираних средстава у 2024. години	92.162.429,03 динара

Реализација програмских активности и рефундација одобрених бесповратних средстава ће се наставити и током 2025. године.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ КОНКУРЕНТНОСТИ У 2022. ГОДИНИ

Агенција је у сарадњи са Министарством привреде креирала Програм финансијске подршке - Програм подршке развоју конкурентности у 2022. години.

Општи циљ Програма је унапређење конкурентности, безбедности и квалитета производа и услуга на тржишту, олакшавање приступа тржиштима и повећање конкурентности, превасходно малих и средњих предузећа, а тиме и привреде у целини.

Укупан буџет Програма износио је 100.000.000,00 динара. Јавни позив је био отворен од 30. децембра 2022. године и трајао до утрошка средстава, а најкасније до 31. децембра 2023. године

Прихватљиве пројектне активности у оквиру овог програма биле су:

- спровођење поступка ~~оцењивања~~ усаглашености (испитивања, контролисања, сертификације и др.) производа са захтевима српских и иностраних (превасходно европских) техничких прописа и/или остваривање услова за означавање прописаним знацима (ЦЕ, ЗА, еко-знак, ОЕКО-ТЕКС стандард 100 и др.) укључујући и процену безбедности козметичких производа и израду досијеа о козметичком производу са извештајем о безбедности козметичких производа;
- спровођење поступка добровољног оцењивања усаглашености са српским стандардима, укључујући и могућност набавке других српских стандарда - код Института за стандардизацију Србије у штампаном или електронском облику;
- уређење пословања у складу са захтевима међународно признатих стандарда система менаџмента (припрема/имплементација стандарда са првом сертификацијом или ресертификација неког од система, или интегрисаних система менаџмента - из области квалитета, заштите животне средине, безбедности хране и др., укључујући и могућност набавке и других српских) стандарда - код ИСС у штампаном или електронском облику из области система менаџмента.

Расположива средства су се одобравала појединачно Корисницима, као суфинансирање у висини до 60% износа оправданих трошкова без ПДВ за микро, мала и средња привредна

друштва, односно до 40% за велике привредне субјекте, осим за „имплементацију и сертификацију стандарда SRPS EN ISO 50001“, за које је било предвиђено суфинансирање до 60% за све привредне субјекте, независно од њихове величине.

Минимални износ одобрених средстава за рефундацију је износио 100.000,00 динара, а мимаксималан износ одобрених средстава је износио 1.000.000,00 динара.

Рок за завршетак свих уговорених активности и реализацију плаћања у оквиру одобреног пројекта је 12 месеци од дана потписивања уговора са Агенцијом. Реализација Програма биће настављена и у 2025. години.

Преглед реализације Програма до 31.12.2024. године	
Број пристиглих комплетираних пријава	228
Број закључених уговора	195
Износ уговорених бесповратних средстава	82.848.511,69 динара
Број пријава - Одустали/одбијени/одбачени	33
Укупан број Корисника којима су рефундирана средства до 31. децембра 2024. године	161
Укупан износ рефундираних средстава до 31. децембра 2024. године	67.082.226,37 динара

Програми из 2023. године чија се реализација наставила у 2024. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2023. ГОДИНИ

Јавни позив за Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија расписан је 05. децембра 2023. године и трајао је до 04. марта 2024. године. Расположиви буџет за реализацију овог програма износио је 270.000.000,00 динара.

Подржани ланци вредности у смислу овог програма обухватају производњу у следећим индустријским областима: Производња електричне опреме; Производња рачунара, електронских и оптичких производа; Производња непоменутих машина и непоменуте опреме; Производња моторних возила, приколица и полуприколица; Производња осталих саобраћајних средстава; Производња производа од гуме и пластика; Остало штампање, под којим се подразумева само штампање етикета, „паметних“ картица и налепница.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- улагање у материјалну имовину: Куповина и инсталација производне и процесне опреме високих перформанси/ Куповина опреме за улазну контролу сировина, међуфазну контролу квалитета производње у току и квалитета готових производа/ Куповина неопходног специфичног алата или прибора/ Куповина и инсталација аутономних робота са способношћу учења и кобота/ Унапређење просторног капацитета;
- улагање у нематеријалну имовину: Сертификација система квалитета/ Увођење софтверских решења/ Трошкови израде прототипа или пробне серије производа који се испоручује МНК/ Покривање трошкова теренског увида у пословне перформансе/ Покривање трошкова годишњег улиставања на референтне интерактивне платформе/ Накнада трошкова плаћања премије осигурања;

- консултантска подршка за унапређење пословних перформанси: Оптимизација производних и пословних процеса/ Увођење или унапређење корпоративног управљања/ Унапређење и оптимизација процеса управљања кадровима/ Укључивање тј. увођење правила, процедура и извештавања у вези са ESG факторима/ Припрема која претходи спровођењу теренског увида у пословне перформансе од стране МНК или увођења система квалитета према захтевима стандарда који су специфични за ланце вредности/ Усклађивање са захтевима зелене индустрије/ Планирање увођења софтверских решења.

Расположива средства се одобравају појединачно корисницима, рефундацијом као суфинансирање у висини до одређеног процента износа оправданих трошкова (у зависности од активности) у износу који не може бити већи од 23.000.000,00 динара.

Током 2024. године извршена је провера формалне исправности поднетих пријава и избор учесника Програма, као и дијагностика пословних перформанси учесника, и закључени су уговори са 19 од укупно 20 корисника Програма.

Преглед реализације Програма до 31.12.2024. године	
Број пристиглих пријава	26
Број одобрених пријава	20
Број закључених уговора	19
Износ рефундираних средстава у 2024. години	17.054.413,62 динара
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	237.548.473,44 динара

У 2025. наставља се закључивање уговора са једним корисником. По овом Јавном позиву рефундација бесповратних средстава по закљученим Уговорима у претходним периодима, наставиће се и у току 2025. године.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2023. ГОДИНИ

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза је креиран са циљем унапређења извозних потенцијала домаћих привредних друштава, а како би се постигло унапређење њихове конкурентности и увећао пласман домаћих производа на иностраним тржиштима.

Програмом су подржана привредна друштва која обављају производњу и/или прераду у оквиру следећих делатности: производња прехранбених производа; производња пића (изузев минералне и остале флаширане воде); производња металних производа, осим машина и уређаја (изузев производње оружја и муниције); производња електричне опреме; производња рачунара, електронских и оптичких производа; производња непоменутих машина и непоменуте опреме; производња моторних возила, приколица и полуприколица; производња осталих саобраћајних средстава; производња производа од гуме и пластика; производња пестицида и хемикалија за пољопривред; производња боја, лакова и сличних премаза, графичких боја и китова; производња детерџената, сапуна других средстава за чишћење, полирање, парфема и тоалетних препарата; производња намештаја; производња одевних предмета; производња коже и предмета од коже.

Расположива средства за реализацију Програма износила су 197.000.000,00 динара, а средства се додељују као државна помоћ мале вредности (de minimis) у максималном износу од 10.000.000,00 динара.

Програмом се суфинансирају следеће мере интервенције: консултантска подршка за потребе креирања развојне стратегије позиционирања на циљаном тржишту; консултантска подршка за активности извозног маркетинга; улазак на циљано тржиште и унапређење позиције на истом; консултантска подршка за унапређење извозних способности (спровођења једне или више обука у циљу стицање знања у вези са продајом на иностраном тржишту); самостално излагање на међународним сајмовима и пословним сусретима; унапређење производних способности.

Јавни позив за Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза у 2023. години расписан је 28. децембра 2023. године и трајао је до 27. марта 2024. године.

Током 2024. године извршена је провера формалне исправности поднетих пријава и избор учесника Програма, као и извозних способности учесника, усвојени су Планови интервенција и закључени уговори са корисницима Програма.

Преглед реализације Програма до 31.12.2024. године	
Број пристиглих пријава	43
Број одобрених пријава	39
Број корисника који су одустали	1
Број закључених уговора	33
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	158.832.298,01 динара
Износ рефундираних средстава у 2024. години	11.815.340,68 динара

Реализација програмских активности, уговарање и рефундација одобрених бесповратних средстава ће се наставити и током 2025. године.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УСВАЈАЊЕ ПРИНЦИПА ПОСЛОВАЊА У МЕЂУНАРОДНИМ ЛАНЦИМА ВРЕДНОСТИ У 2023. ГОДИНИ

Опредељен буџет за реализацију овог програма износио је 50 милиона динара. Јавни позив за Програм подршке привредним друштвима за усвајање принципа пословања у међународним ланцима вредности расписан је 29. децембра 2023. године и трајао је до 29. септембра 2024. године.

Подржани ланци вредности у смислу овог програма обухватају производњу у следећим индустријским областима: Производња електричне опреме; Производња металних производа; Производња рачунара, електронских и оптичких производа; Производња непоменутих машина и непоменуте опреме; Производња моторних возила, приколица и полуприколица; Производња осталих саобраћајних средстава; Производња производа од гуме и пластика; Остало штампање, под којим се подразумева само штампање етикета, „паметних“ картица и налепница.

Програмом се суфинансирају следеће групе пројектних активности:

- Унапређење конкурентности и дигитализације: Сертификација система квалитета/ Увођење софтверских решења/ Израда web странице и оптимизација у интернет претраживачима/ Трошкови улиставања на референтне интерактивне платформе;
- Унапређење пословних перформанси: Консултантска подршка за оптимизацију производних и пословних процеса/ Консултантска подршка за увођење или унапређење корпоративног управљања/ Консултантска подршка за унапређење и оптимизацију

процеса управљања кадровима/ Консултантска подршка за укључивање тј. увођење правила, процедура и извештавања у вези са ESG факторима/ Консултантска подршка за припрему која претходи спровођењу теренског увида у пословне перформансе од стране МНК или увођења система квалитета према захтевима стандарда менаџмента квалитета/ Консултантска подршка за усклађивање са захтевима зелене индустрије/ Консултантска подршка за планирање увођења софтверских решења.

Расположива средства су одобрена појединачно Корисницима, доделом државне помоћи мале вредности у висини до одређеног процента износа оправданих трошкова, у износу који не може бити већи од 7.000.000,00 динара по Кориснику.

Ради остваривања права на бесповратна средства, Подносилац пријаве је у обавези да спроведе евалуацију пословних перформанси која претходи улиставању на референтне интерактивне платформе, не узимајући у обзир сам исход наведене евалуације.

Преглед реализације Програма до 31.12.2024. године	
Број пристиглих комплетираних пријава	12
Број закључених уговора	9
Износ уговорених бесповратних средстава	22.072.722,39 динара
Укупан број Корисника којима су рефундирана средства до 31. децембра 2024. године	1
Укупан износ рефундираних средстава до 31. децембра 2024. године	4.658.366,47 динара

Програми поверени Агенцији од стране Министарства привреде у 2023. години чија се реализација наставила у 2024. години

- 1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2023. ГОДИНИ** (Компонента 1 програма IPA 2019 – DIRECT GRANT TO THE DEVELOPMENT AGENCY OF SERBIA – SCALED UP AND TECHNOLOGICALLY IMPROVED PRODUCTION CAPACITY SOLUTIONS AMONG MICRO AND SMALL ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS (ДИРЕКТНА ДОДЕЛА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА РАЗВОЈНОЈ АГЕНЦИЈИ СРБИЈЕ – ПОВЕЋАНА И ТЕХНОЛОШКИ УНАПРЕЂЕНА РЕШЕЊА ЗА ПРОИЗВОДНЕ КАПАЦИТЕТЕ МЕЂУ МИКРО И МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ПРЕДУЗЕТНИЦИМА

Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2023. години дефинисан је Уредбом о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2023. години („Сл. гласник РС“, број 45/2023 и 81/2023).

Средства за реализацију овог програма износе 1.434.955.684,96 динара. Обезбеђена су по основу Закона о буџету Републике Србије за 2023 годину („Службени Гласник РС“, број 138/22) у износу од 114.999.000,00 динара. Додатна преостала средстава обезбеђена су из Програма подршке малим предузећима за набавку опреме из 2022. године у износу од 801.538.855,62+14.269.717,23 резерва* динара и износ од 504.148.112,11 динара из буџета ЕУ (ИПА фонд 2019) након конверзија са девизног на динарски рачун у више транши.

Програм је намењен микро, малим правним лицима предузетницима и задругама.

Средства опредељена Програмом намењена су за суфинансирање набавке:

1. нове опреме директно укључене у процес производње разменљивих добара, и то:

1.1 производне опреме и/или машина;

1.2 транспортно-манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњег транспорта;

1.3 делова, специјализованих алата за машине;

1.4 машина и опреме за унапређење енергетске ефикасности и еколошких аспеката производње;

2. нове опреме за извођење грађевинских радова, и то:

2.1 грађевинске механизације за потребе обављања грађевинских радова.

Привредни субјекти који су испунили услове Програма и којима су банке/лизинг компаније укључене у реализацију Програма одобриле кредит, односно финансирање, могли су да остваре право на суфинансирање до 25% нето вредности набавке производне опреме.

Привредни субјект је био у обавези да обезбеди учешће у висини 5% нето вредности опреме коју набавља, док се преосталих 70% нето вредности опреме обезбеђивало из кредита пословних банака или финансијског лизинга лизинг компанија укључених у спровођење овог програма.

Износ одобрене бесповратне помоћи у висини до 25% од нето вредности опреме која се набавља није могао бити мањи од 500.000,00 динара, нити већи од 5.000.000,00 динара.

Као последица финансирања програма из средстава ЕУ, било је омогућено и да корисник бесповратних средстава буде ослобођен обавезе плаћања ПДВ, односно ПДВ и царине, приликом увоза опреме.

Позив за банке и лизинг компаније покренут је 11. јула 2023. године. Након тога Комисија основана од стране Министарства привреде је одабрала банке и лизинг компаније које су испуњавале унапред дефинисане услове. Изабране банке и лизинг куће су:

1. NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
2. OTP Banka A.D.
3. Banka Poštanska Štedionica A.D.
4. PROCREDIT BANK A.D. Beograd
5. BANCA INTESA A.D. Beograd
6. EUROBANK DIREKTNA AD BEOGRAD
7. ERSTE BANK A.D. Novi Sad
8. HALKBANK, Beograd
9. Intesa Leasing Beograd
10. UniCredit Leasing Srbija DOO Beograd
11. S-LEASING DOO Beograd

Јавни позив за учествовање у Програму подршке покренут је 24. августа 2023. године и завршен 13. новембра 2023. године.

У 2024. години закључено је преосталих 147 уговора са корисницима и исплаћена су средства за 290 корисника у износу од 669.402.816,75 динара. Регистрована су 235 уговора на порталу пореске управе. Коначни Извештај о реализацији Програма је достављен Министарству привреде 08.10.2024. године

По овом програму исплаћено је корисницима укупно 1.408.195.844,07 динара.

Преглед реализације Програма током 2024. године		
1. Свега средства обезбеђена из Буџета Републике Србије - 7.791.396,88 евра, применом средњег курса НБС на дан уплате од стране ДЕУ - 117,6346 евра/динара		114.999.000,00 динара – Буџет Републике Србије за 2023. годину +801.538.855,62 динара неутрошена средства по програму из 2022. године + 14.269.717,23* резерва Свега :930.807.572,85 динара
2. Средства уплаћена из буџета ЕУ (ИПА фонд 2019) / € у износу од 4.258.626,16 евра, што би применом средњег курса НБС - 117,6346 на дан 26.04.2022. уплате износило 500.961.784,88 динара		4.258.626,16 евра
2а. Средства обезбеђена из буџета ЕУ (ИПА фонд 2019) / € у износу од 4.258.626,16 евра конвертована су у више транши у 2023. и 2024. години и укупно износе		504.148.112,11 динара
3. Свега буџет за реализацију Програма 2023 (12.050.023,04 евра)	1+2а	1.434.955.684,96
4. Током 2023. године исплаћено корисницима		738.793.027,32
4а. Платни промет у 2023. години		1.503.342,36
5.Током 2024. године исплаћено корисницима		669.402.816,75
5а. Платни промет у 2024. години		1.352.443,21
6. Укупно реализовано корисницима по Програму	4+5	1.408.195.844,07
6а. Укупан платни промет за 2023. и 2024. годину	4а+5а	2.855.785,57
7. Повраћај корисника у 2024. години		243.888,65
8. Стање на наменском рачуну за опрема 2023. на дан 31.12. 2024.	3-6-6а+7	24.147.943,97
9. Резерва која се односи на салдо разлике више плаћеног износа из буџета у односу на Уговор о Гранту након покрића трошкова банкарских провизија		14.269.717,23*
10. Салдо на пресечан дан - укупно неутрошена средства -	8-9	9.878.226,74

Компонента 1 Уговора о Гранту - Програм 2022 и Програм 2023		
11. Буџет РС - Салдо на пресечан дан - укупно неутрошена средства - Компонента 1 Уговора о Гранту - Програм 2022 и Програм 2023 - са укљученим повраћајима	10*64,66%	6.387.261,41
12. ИПА фонд - Салдо на пресечан дан - укупно неутрошена средства - Компонента 1 Уговора о Гранту - Програм 2022 и Програм 2023 - са укљученим повраћајима	10*35,34%	3.490.965,33

*Износ од 14.269.717,23 динара представља салдо разлике више плаћеног износа из буџета у односу на Уговор о Гранту након покрића трошкова банкарских провизија. С обзиром да је анексом Уговора о Гранту предвиђено да се трошкови банкарских провизија покрију из ИПА средстава, намењених за спровођење компоненте техничке подршке у оквиру Уговора о Гранту.

Преостала, а неутрошена средства која су намењена за финансирање компоненте 1 Уговора о Гранту - односно Програма подршке за набавку опреме из 2022. и 2023. године остаће на наменским рачунима респективно до измене Уговора о Гранту или извршене ревизије од стране донатора.

2. ПРОГРАМ СТАНДАРДИЗОВАНОГ СЕТА УСЛУГА ЗА МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКЕ У 2023. ГОДИНИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО АКРЕДИТОВАНИХ РЕГИОНАЛНИХ РАЗВОЈНИХ АГЕНЦИЈА

Стандардизовани сет услуга који се спроводи преко АРРА представља четири групе стандардизованих услуга, и то: обуке, саветодавне услуге, менторинг и пакет услуга за младе и жене предузетнице. У спровођењу Програма је учествовало 17 АРРА.

У оквиру Сектора за подршку МСП се вршила контрола реализације обука и саветодавних услуга, док је Сектор за међународну сарадњу одговоран за контролу спровођења услуга менторинга и пакет услуга за младе и жене предузетнице.

У 2024. години, по достављању сагласности Министарства и фактура за извршене услуге од стране АРРА, вршена је исплата средстава. С обзиром на обавезу прописану усвојеном Уредбом, у 2024. години сачињен је Годишњи извештај о реализацији Програма који је послат Министарству привреде на одобрење.

Укупан износ исплаћен ка АРРА за 2023.годину:

Врста услуге	Укупно исплаћена средства по услузи
Обуке	12.560.000,00динара
Саветодавне услуге	4.675.000,00динара

Програми из 2024. године чија ће се реализација наставити у 2025. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2024. ГОДИНИ

Опредељен буџет за реализацију овог програма износио је 180 милиона динара. Јавни позив за Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија расписан је 12. децембра 2024. године и трајаће до 10. фебруара 2025. године.

Подржани ланци вредности у смислу овог програма обухватају производњу у следећим индустријским областима: Производња електричне опреме; Производња рачунара, електронских и оптичких производа; Производња металних производа (осим машина и уређаја); Производња непоменутих машина и непоменутих опреме; Производња моторних возила, приколица и полуприколица; Производња осталих саобраћајних средстава; Производња производа од гуме и пластика.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- улагање у материјалну имовину: Куповина и инсталација производне и процесне опреме високих перформанси/ Куповина опреме за улазну контролу сировина, међуфазну контролу квалитета производње у току и квалитета готових производа/ Куповина неопходног специфичног алата или прибора/ Куповина и инсталација аутономних робота са способношћу учења и кобота;
- улагање у нематеријалну имовину: Сертификација система квалитета/ Увођење софтверских решења/ Трошкови израде прототипа или пробне серије производа који се испоручује МНК/ Покривање трошкова теренског увида у пословне перформансе/ Покривање трошкова годишњег улиставања на референтне интерактивне платформе/ Накнада трошкова плаћања премије осигурања;
- консултантска подршка за унапређење пословних перформанси: Оптимизација производних и пословних процеса/ Увођење или унапређење корпоративног управљања/ Унапређење и оптимизација процеса управљања кадровима/ Укључивање тј. увођење правила, процедура и извештавања у вези са ESG факторима/ Припрема која претходи спровођењу теренског увида у пословне перформансе од стране МНК или увођења система квалитета према захтевима стандарда који су специфични за ланце вредности/ Усклађивање са захтевима зелене индустрије/ Планирање увођења софтверских решења.

Расположива средства се одобравају појединачно корисницима, рефундацијом као суфинансирање у висини до одређеног процента износа оправданих трошкова (у зависности од активности) у износу који не може бити већи од 23.000.000,00 динара.

Током 2024. године припремана је програмска документација – Упутство за спровођење Програма, Јавни позив и остали прилози и обрасци. Стављена је у функцију online пријава.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2024. ГОДИНИ

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза је креиран са циљем унапређења извозних способности привредних друштава, а како би се постигло унапређење њихове конкурентности и увећао пласман домаћих производа на иностраним тржиштима.

Програмом су подржана привредна друштва која обављају производњу и/или прераду у оквиру следећих производних делатности: производња прехранбених производа (осим примарне пољопривредне производње, конзервасања свежег воћа, језграстог воћа или поврћа, меса, живине и риблих производа замрзавањем, као и производња нарезаног и очишћеног воћа и кланице), производња пића (изузев минералне и остале флаширане воде), производња металних производа осим машина и уређаја (осим производње оружја и муниције), производња електричне опреме, производња рачунара, електронских и оптичких производа, производња непоменутих машина и непоменутих опреме, производња моторних возила, приколица и полуприколица, производња осталих саобраћајних средстава, производња производа од гуме и

пластике, производња пестицида и хемикалија за пољопривреду, производња боја, лакова, графичких боја и китова, производња детерџената, сапуна и других средстава за чишћење, полирање, парфема и тоалетних препарата, производња намештаја, производња одевних предмета, као и производња коже и предмета од коже.

Програмом се суфинансирају следеће мере интервенције: консултантска подршка за потребе креирања развојне стратегије позиционирања на циљаном тржишту; консултантска подршка за активности извозног маркетинга; улазак на циљано тржиште и унапређење позиције на истом; консултантска подршка за унапређење извозних способности; самостално излагање на једном или више међународним сајмовима; унапређење производних способности.

За реализацију овог програма опредељен је буџет у износу од 150.000.000,00 динара. Средства се додељују као државна помоћ мале вредности (*de minimis*) и максимални износ одобрених средстава по кориснику је 10.000.000,00 динара.

Јавни позив за Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза у 2024. години расписан је 28. новембра 2024. године и трајаће до 27. јануара 2025. године.

Током 2024. године припремана је програмска документација – Упутство за спровођење Програма, Јавни позив и остали прилози и обрасци. Стављена је у функцију online пријава.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УСВАЈАЊЕ ПРИНЦИПА ПОСЛОВАЊА У МЕЂУНАРОДНИМ ЛАНЦИМА ВРЕДНОСТИ У 2024. ГОДИНИ

Опредељен буџет за реализацију овог програма износи 45 милиона динара. Јавни позив за Програм подршке привредним друштвима за усвајање принципа пословања у међународним ланцима вредности расписан је 13. децембра 2024. године и трајаће до 28. фебруара 2025. године.

Подржани ланци вредности у смислу овог програма обухватају производњу у следећим индустријским областима: Производња електричне опреме; Производња металних производа; Производња рачунара, електронских и оптичких производа; Производња непоменутих машина и непоменуте опреме; Производња моторних возила, приколица и полуприколица; Производња осталих саобраћајних средстава; Производња производа од гуме и пластика; Остало штампање, под којим се подразумева само штампање етикета, „паметних“ картица и налепница, производња амбалаже од папира и картона.

Програмом се суфинансирају следеће групе пројектних активности:

- Унапређење конкурентности и дигитализације: Сертификација система квалитета/ Увођење софтверских решења/ Израда web странице и оптимизација у интернет претраживачима/ Трошкови улиставања на референтне интерактивне платформе;
- Унапређење пословних перформанси: Консултантска подршка за оптимизацију производних и пословних процеса/ Консултантска подршка за увођење или унапређење корпоративног управљања/ Консултантска подршка за унапређење и оптимизацију процеса управљања кадровима/ Консултантска подршка за укључивање тј. увођење правила, процедура и извештавања у вези са ESG факторима/ Консултантска подршка за припрему која претходи спровођењу теренског увида у пословне перформансе од стране МНК или увођења система квалитета према захтевима стандарда менаџмента квалитета/ Консултантска подршка за усклађивање са захтевима зелене индустрије/ Консултантска подршка за планирање увођења софтверских решења.

Средства се додељују као државна помоћ мале вредности (de minimis) и максимални износ одобрених средстава по кориснику је 7.000.000,00 динара.

Ради остваривања права на бесповратна средства, Подносилац пријаве је у обавези да се пријави на интерактивну платформу која доприноси повезивању са добављачима и купцима.

Програми поверени Агенцији од стране Министарства привреде у 2024. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2024. ГОДИНИ

Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2024. години (у даљем тексту: Програм) дефинисан је Уредбом о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2024. години („Службени гласник РС“, број 57/2024 од 28.07.2024. године), (у даљем тексту: Уредба).

Уредбом је наведено да су Законом о буџету републике Србије за 2024. годину на буџетској линији Министарства привреде, одређена средства за спровођење Програма у износу од 800.000.000,00 динара.

Програм спроводи Министарство привреде (у даљем тексту: Министарство) у сарадњи са Агенцијом и одабраним пословним банкама и лизинг компанијама и намењен је микро, малим правним лицима предузетницима и задругама.

Средства одређена Програмом намењена су за суфинансирање набавке:

1. нове опреме директно укључене у процес производње разменљивих добара, и то:
 - 1.1 производне опреме и/или машина;
 - 1.2 транспортно-манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњег транспорта;
 - 1.3 делова, специјализованих алата за машине;
 - 1.4 машина и опреме за унапређење енергетске ефикасности и еколошких аспеката производње;
2. нове опреме за извођење грађевинских радова, и то:
 - 2.1 грађевинске механизације за потребе обављања грађевинских радова.

Привредни субјекти који испуне услове Програма и којима пословне банке/лизинг компаније укључене у реализацију Програма, условно одобре кредит, односно финансирање, могу остварити право на суфинансирање до 50% нето вредности набавке опреме.

Привредни субјект је у обавези да обезбеди учешће у висини 5% нето вредности опреме коју набавља, док ће се преосталих 45% нето вредности опреме коју набавља обезбедити из кредита пословних банака или финансијског лизинга лизинг компанија укључених у спровођење Програма.

Износ одобрене бесповратне помоћи у висини до 50% од нето вредности опреме која се набавља не може бити мањи од 500.000,00 динара, нити већи од 5.000.000,00 динара.

Позив за избор банака и лизинг компанија покренут је 11. јула 2024. године. Комисија основана од стране Министарства привреде је одабрала банке и лизинг компаније које су испуњавале унапред дефинисане услове:

- 1. NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
- 2. OTP Banka A.D.
- 3. Banka Poštanska Štedionica A.D.
- 4. PROCREDIT BANK A.D. Beograd

- 5. BANCA INTESA A.D. Beograd
- 6. EUROBANK DIREKTNA AD BEOGRAD
- 7. HALKBANK, Beograd
- 8. AIK banka A.D. Beograd
- 9. Intesa Leasing Beograd
- 10. OTP Leasing
- 11. S-LEASING DOO Beograd

Јавни позив за учествовање у Програму подршке покренут је 05. августа 2024. године и услед достизања лимита расположивих средстава, обустављен је 14. августа 2024. године.

У складу са усвојеном Уредбом, по отварању наменског рачуна Агенције за спровођење Програма, на исти је 30.08.2024. године уплаћен износ од 800.000.000,00 динара.

Током 2024. године закључено је 193 уговора са корисницима Програма. Закључно са 31.12.2024. године извршена је исплата за 191 корисника у износу од 768.135.944,79 динара.

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2024. год.	Реализована исплата корисницима до 31.12.2024. год.	Платни промет до 31.12.2024. год	Резервисана средства за 2025. год.
Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2024. години	800.000.000,00 дин.	768.135.944,79 дин	1.534.599,89 дин.	30.329.455,32 дин

2. ПРОГРАМ РАЗВОЈНА ШАНСА – ЛИНИЈА ЗА ПЕРЕЋИВАЧКУ ИНДУСТРИЈУ У 2024. ГОДИНИ

Програм развојна шанса – линија за прерађивачку индустрију у 2024. години (у даљем тексту: Програм) дефинисан је Уредбом о утврђивању Програма развојна шанса – линија за прерађивачку индустрију у 2024. години („Службени гласник РС“, број 58/2024), (у даљем тексту: Уредба).

Опредељена средства за спровођење Програма су износила 600.000.000,00 динара и Програм су спроводи Министарство привреде сарадњи са Агенцијом и банком Поштанска штедионица А.Д.

Средства опредељена Програмом намењена су за суфинансирање набавке опреме, некретнина и постројења.

Програм је био намењен само за инвестиционо улагање укупне вредности преко 15.000.000,00 динара. Привредни субјекти који су испунили услове Програма и којима је банка условно одобрила кредит, односно финансирање, остваривали су право на суфинансирање до 50% нето вредности инвестиционог улагања.

Привредни субјект је био у обавези да обезбеди учешће у висини 5% нето вредности инвестиционог улагања, док се преосталих 45% нето вредности инвестиционог улагања

обезбедило из кредита банке. Максималан износ одобрене бесповратне помоћи није могао бити већи од 15.000.000,00 динара, нити мањи од 7.500.000,00 динара.

У складу са усвојеном Уредбом по отварању наменског рачуна Агенције за спровођење Програма пренесен је 30.08.2024. године износ од 600.000.000,00 динара.

Током 2024. године закључено је 44 уговора са корисницима Програма, а од укупно 45 корисника. Закључно са 31.12.2024. године извршена је исплата за 44 корисника у износу од 591.274.545,12 динара.

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2024. год.	Реализована исплата корисницима до 31.12.2024. год.	Платни промет до 31.12.2024. год	Резервисана средства за 2025. год.
Програм развојна шанса – линија за прерађивачку индустрију у 2024. години	600.000.000,00 дин.	591.274.545,12 дин.	622.848,00 дин.	8.102.606,88 дин.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ УНАПРЕЂЕЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И КВАЛИТЕТА ПРОИЗВОДА И УСЛУГА

Министарство привреде је, у сарадњи са Агенијом, развило програм финансијске подршке - Програм подршке унапређењу безбедности и квалитета производа и услуга (у даљем тексту: Програм).

Општи циљ програма јесте унапређење конкурентности, безбедности и квалитета производа и услуга на тржишту, односно олакшан приступ тржиштима и повећање конкурентности микро, малих и средњих предузећа и предузетника, а тиме и привреде у целини.

За реализацију Програма одређен је буџет у износу од 90.000.000,00 динара. Јавни позив је објављен 14. новембра 2024. године и биће отворен до утрошка средстава.

Прихватљиве пројектне активности у оквиру овог програма су:

- Спровођење поступака оцењивања усаглашености (испитивања, еталонирања, контролисања, сертификације и др) производа са захтевима српских и иностраних (превасходно европских) техничких прописа и/или остваривање услова за означавање прописаним знацима (СЕ, ЗА, еко-знак, ОЕКО-ТЕХ standard 100, еко дизајн, енергетска ефикасност и др), укључујући и оцењивање усаглашености медицинских средстава и процену безбедности козметичких производа и израду досијеа о козметичком производу са извештајем о безбедности козметичких производа, спровођење поступка добровољног оцењивања усаглашености са српским стандардима, укључујући и могућност набавке српских стандарда - код ИСС, у штампаном или електронском облику;
- Уређење пословања у складу са захтевима међународних/европских стандарда система менаџмента (припрема/имплементација стандарда са првом сертификацијом или ресертификација, укључујући и трошкове редовних надзорних провера неког од система или интегрисаних система менаџмента - из области квалитета, заштите животне средине, безбедности хране и др), укључујући и могућност набавке и српских стандарда - код ИСС у штампаном или електронском облику;

- Спровођење поступка акредитације ТОУ код АТС, који обухвата почетну акредитацију ТОУ и обнављање акредитације. Ова активност такође укључује и могућност набавке и српских стандарда - код ИСС, у штампаном или електронском облику.

Трошкови везани за „набавку српских стандарда” могу бити прихватљиви само уз једну од три наведене пројектне активности. Трошкови морају бити у складу са Одлуком о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши ИСС у обављању послова из области стандардизације.

Расположива средства одобравају се појединачно корисницима, рефундацијом као суфинансирање, у висини од 40% односно од 60% износа оправданих трошкова без пореза на додату вредност за сваку пројектну активност.

Суфинансирање у висини од 60% предвиђено је за микро и мала привредна друштва и предузетнике, а од 40% за средња привредна друштва.

Максималан укупан износ одобрених средстава за рефундацију је 1.000.000,00 динара, који један корисник може остварити за једну или више активности, осим за оцењивање усаглашености медицинских средстава класе III¹, где је максималан износ рефундације 1.500.000,00 динара. Такође, максималан износ рефундације за покривање трошкова акредитације износи 300.000,00 динара. Минимални износ одобрених средстава за рефундацију је 100.000,00 динара, који један корисник може остварити за једну или више активности.

Крајњи рок за завршетак свих уговорених активности и реализацију плаћања у оквиру одобреног пројекта је 12 месеци од дана потписивања уговора са Агенцијом, осим за оцењивање усаглашености медицинских средстава свих класа где је крајњи рок за завршетак уговорених активности 18 месеци од дана потписивања уговора са Агенцијом. Програм ће се реализовати и у току 2025. године.

Преглед реализације Програма до 31.12.2024. године	
Број пристиглих комплетираних пријава	98

4. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ РЕГИОНАЛНОМ РАЗВОЈУ И РАЗВОЈУ ПРЕДУЗЕТНИШТВА КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ КРОЗ СТАНДАРДИЗОВАНИ СЕТ УСЛУГА КОЈИ СПРОВОДЕ АКРЕДИТОВАНЕ РЕГИОНАЛНЕ РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ У 2024. ГОДИНИ

Програм спроводи Министарство привреде (у даљем тексту: Министарство) у сарадњи са Агенцијом и Фондом за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд за развој). Укупан износ средстава намењен за спровођење Програма износи 73.383.806,34 динара (Према поменутој Уредби 54.000.000,00 динара, и из 2023. године пренесена средства у износу од 21.383.806,34 динара, а изменом Уредбе скинуто 2.000.000,00 динара за Фонд за развој).

За јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС), односно установе и организације чији су оснивачи јединице локалне самоуправе, као и потенцијална и постојећа микро, мала и средња предузећа и предузетнике, задруге и кластере услуге из овог програма су бесплатне.

Општи циљ Програма је подршка регионалном развоју и развоју предузетништва путем пружања стандардизованог сета услуга од стране акредитованих регионалних развојних

¹ У складу са чланом 24. став 1. тачка 4) Закона о медицинским средствима („Службени гласник РС”, број 105/17) класа III медицинских средстава је дефинисана као она која има висок степен ризика за корисника.

агенција (у даљем тексту: АРРА) јединицама локалних самоуправа (у даљем тексту: ЈЛС), установама и организацијама чији су оснивачи ЈЛС и потенцијалним и постојећим микро, малим и средњим предузећима и предузетницима, задругама, кластерима и субјектима социјалног предузетништва (у даљем тексту: МСПП).

Програм се спроводи преко АРРА, а средства утврђена Програмом намењена су АРРА за:

1. Услугу пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката

Непосредни корисници средстава могу бити само АРРА које су акредитоване у складу са Законом о регионалном развоју („Службени гласник РС”, бр. 51/09, 30/10 и 89/15-др. закон) и Уредбом о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре истека рока на који је издата („Службени гласник РС”, бр. 74/10, 4/12, 44/18 – др. закон, 69/19 и 113/22).

У оквиру Услуге пружања помоћи ЈЛС, односно установама и организацијама чији су оснивачи ЈЛС, у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката, у 2024. години потписани су уговори између Министарства привреде, Агенције и АРРА, припремљени су квартални извештаји и Министарству прослеђене пријаве за прва два квартала 2024. године. До краја 2024. године, након извршене контроле Предлога листе реализованих активности АРРА, од укупно 229 пријављених пројеката АРРА, Министарство привреде дало је сагласност о одобравању средстава АРРА за припремљене и/или одобрене предлоге пројеката и одобрило исплату за прва два квартала 2024. године у укупном износу од 2.085.000,00 РСД, за 10 АРРА и 70 предлога пројеката:

Назив АРРА	Исплаћена средства
Регионална агенција за развој и европске интеграције „Београд” - Београд	20.000,00
Регионална развојна агенција „Бачка” – Нови Сад	180.000,00
Регионална развојна агенција „Панонрег“ - Суботица	420.000,00
Регионална агенција за развој источне Србије - РАРИС - Зајечар	180.000,00
Регионална развојна агенција „Браничево-Подунавље” - Пожаревац	150.000,00
Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине - Лозница	440.000,00
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља - Крагујевац	60.000,00
Регионална развојна агенција „Југ“ - Ниш	255.000,00
Агенција за регионални развој Расинског округа - Крушевац	150.000,00
Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа - Лесковац	230.000,00
УКУПНО	2.085.000,00

За III и IV квартал 2024. године Предлог листе реализованих активности АРРА доставља се Министарству до 31. јануара 2025. године, те се и средства исплаћују у току 2025. године, након

достављања сагласности Министарства привреде, а Завршни извештај о реализацији Програма се доставља Министарству привреде до 15. марта 2025. године.

2. Стандардизовани сет услуга пружања помоћи МСПП

Стандардизовани сет услуга који се спроводи преко АРРА, а који је у надлежности Агенције, представља групе стандардизованих услуга: промоције, обуке, информације, саветодавне услуге, менторинг и пакет услуга за младе и жене предузетнице. У спровођењу Програма је учествовало 17 АРРА.

Током спровођења Уредбе врши се контрола реализације промоција, обука, информација и саветодавних услуга, док је Сектор за међународну сарадњу одговоран за контролу спровођења услуга менторинга и пакет услуга за младе и жене предузетнице.

Током 2024. године Агенција је вршила проверу свих пружених услуга које су АРРА пружале корисницима и састављани су месечни извештаји који су слати Министарству привреде на сагласност. По добијању сагласности Министарства, АРРА би биле послате спецификације како би могле да поднесу фактуре за пружене услуге.

Према Уредби коначан извештај се подноси у 2025. години и у том извештају биће наведене коначне утрошене цифре у укупном износу, као и појединачно за сваку наведену област која се исплаћује кроз ССУ за МСП. У тренутку писања овог документа још увек нису извршене исплате за месеце: октобар, новембар и децембар.

Преглед реализације Програма до 31.12.2024. године	
Укупан буџет, средства за реализацију Програма	39.068.000,00 динара
Исплаћена средства по извршеним услугама - обуке	9.905.000,00 динара
Исплаћена средства по извршеним услугама- информације	6.000.000,00 динара
Исплаћена средства по извршеним услугама- саветодавне	2.859.000,00 динара
Исплаћена средства по извршеним услугама- теренска контрола	101.500,00 динара
Исплаћена средства по извршеним услугама- промоције	2.771.000,00 динара

IV Извештај о раду Сектора за међународну сарадњу

Сектор за међународну сарадњу је и у 2024. години наставио да активно успоставља и координира сарадњу са дипломатским представништвима, развојним организацијама и привредним коморама других земаља (односно њиховим представништвима у Републици Србији), а пре свега оних земаља које су идентификоване као кључне за даљи привредни развој Републике Србије. Сарадња се првенствено односила на прикупљање информација од значаја за унапређење промоције улагања у Републику Србију, као и проналажење адекватне подршке за укључивање домаћих привредних друштава у добављачке ланце великих мултинационалних компанија.

Организација наступа домаћих привредника на међународним сајмовима у оквиру Националног штанда Србије - Програм интернационализације привредних друштава и предузетника у 2024. години

Агенција је и у 2024. години наставила промоцију домаћих компанија и инвестиционих потенцијала Републике Србије на сајмовима у иностранству. Кроз Програм интернационализације привредних друштава и предузетника у 2024. години, Агенција је наставила да пружа подршку домаћим компанијама, са акцентом на мала и средња предузећа, кроз промоцију домаћих компанија, њихових извозних потенцијала као и инвестиционих потенцијала Србије на сајмовима у иностранству. Ова активност, коју је Агенција реализовала у сарадњи са Привредном комором Србије, показала се као изузетно значајна за домаће компаније које на оваквим манифестацијама имају прилику да успоставе директан контакт са купцима и нађу потенцијалне пословне партнере, као и да се информишу и едукују о новим трендовима и пословним праксама. Такође, сајмови пружају добру платформу за промоцију земље како у области понуде домаћих добављача тако и у пружању свих неопходних информација потенцијалним улагачима.

Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије, крајем 2023. године, припремила план сајмова за који је планирано да се реализују у 2024. години. Издвојени су они сајмови који су у претходном периоду дали значајније резултате на пољу промоције извозних могућности Србије, који се налазе у секторима у којима домаће компаније показују значајан извозни потенцијал, за које постоји највеће интересовање домаћих компанија, и за које се процењује да ће највише допринети повећању извоза у наредном периоду.

У 2024. години Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије организовала наступ домаћих компанија на 20 међународних сајмова. У наставку је списак реализованих сајмова у 2024. години:

Бр.	Назив сајма	Датум одржавања	Сектор/ Индустрија	Број излагача
1.	Arab Health, Дубаи, УАЕ	29.01-01.02.2024.	Медицински апарати и опрема (фармацеутска индустрија)	12
2.	Prodexpo Москва, Руска Федерација	05-09.02.2024.	прехранбена	15
3.	Biofach, Нирнберг, Немачка	13-16.02.2024.	прехранбена	8
4.	Gulfood Дубаи, УАЕ	19-23.02.2024.	прехранбена	24
5.	ProWein, Дизелдорф, Немачка	10-12.03.2024.	сајам вина и алкохолних пића	13
6.	Embedded World	09-11.04.2024.	интегрисана електроника	8

	Нирнберг, Немачка			
7.	Vinitaly, Верона, Италија	14-17.04.2024.	сајам вина	Павиљон Србије
8.	Међународни сајам привреде Мостар, БиХ	16.20-04.2024.	општи сајам	26
9.	London Wine Fair, Лондон, Велика Британија	20-22.05.2024.	сајам вина и алкохолних пића	8
10.	The Saudi Food Show, Ријад, Саудијска Арабија	21-23.05.2024.	прехранбена	18
11.	PLMA, Амстердам, Холандија	28-29.05.2024.	сајам робних марки - прехранбени и непрехранбени производи	35
12.	Automechanika, Франкфурт, Немачка	10-14.09.2024.	аутомобилска	8
13.	Embedded World North America, Остин, Тексас, САД	08-10.10.2024.	интегрисана електроника	8
14.	Gitex Global, Дубаи, УАЕ	14-18.10.2024.	сајам ИТ технологија	14
15.	SIAL, Париз, Француска	19-23.10.2024.	прехранбена	37
16.	China International Import Expo Шангај, НР Кина	5.-10.11.2024.	општи сајам/ прехранбена	20
17.	Prowine Shanghai, Шангај, НР Кина	12-14.11.2024.	сајам вина и алкохолних пића	20
18.	US Private Label Trade Show, Чикаго, САД	17-19.11.2024.	сајам робних марки - прехранбена и непрехранбени производи	12
19.	ELECTRONICA, Минхен, Немачка	12-15.11.2024.	електронска индустрија	11
20.	Међународни привредни сајам	06-09.11.2024.	општи сајам	22

	Тирана, Тирана, Албанија			
Укупно	20 сајмова			319

Током 2024. године Агенција је, у сарадњи са Привредном комором Србије, започела организацију појединих сајмова који су предвиђени да се организују у 2025. и 2026. години, како би се благовремено припремиле све активности у циљу што ефективнијег наступа домаћих компанија на међународним сајмовима.

ПРОГРАМИ/ПРОЈЕКТИ ИЗ 2023. ГОДИНЕ ЧИЈА ЈЕ РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАВРШЕНА У 2024. ГОДИНИ

2.1. ПРОГРАМ ПРУЖАЊА СТАНДАРДИЗОВАНЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА У ОКВИРУ ПРОГРАМА ССУ ЗА ММСПП 2023. МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ

Услуга менторинга у оквиру овог Програма је намењена микро, малим и средњим привредним друштвима и предузетницима, као и задругама, а у циљу пружања подршке несметаном развоју и смањења броја неуспешних привредних субјеката и задруга, кроз пружање свеобухватне и благовремене подршке корисницима.

Процес менторинга одвија се по методологији РАС развијеној у дугогодишњој сарадњи са Јапанском агенцијом за међународну сарадњу (ЈИСА) и подразумева свеобухватну подршку корисницима (у трајању од 25 до 50 сати) кроз индивидуални приступ у самој компанији.

РАС спроводи процес стандардизоване услуге менторинг на основу: Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2023. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција ("Службени гласник РС", бр. 18/23 од 04.03.2023); Решења Владе РС о давању сагласности на Одлуку о усвајању измена и допуна Годишњег програма рада Развојне агенције Србије за 2023. годину („Службени гласник РС“, бр. 71/2023 од 25.08.2023) и у складу са методологијом и Упутством о спровођењу стандардизоване услуге менторинга.

РАС - Сектор за међународну сарадњу израдио је Упутство и пратећу документацију. Упутство са пропратном документацијом и Јавним позивом је објављено 18.09.2023. Јавни позив је закључен 06.10.2023.

Решењем о образовању Комисије - Одбора за евалуацију за спровођење стандардизоване услуге менторинг, број : 1-01-119-18/2023 од 16.10.2023., в.д. директора Развојне агенције је дао сагласност да се образује Комисија-Одбор за евалуацију која је заседала два пута. На првом састанку Комисије – Одбора за евалуацију, који је одржан 08.11.2023. године је констатовано да је шеснаест акредитованих регионалних развојних агенција (АРРА) у предвиђеном року доставило укупно 91 пријаву. Након утврђивања исправности и провере пријава, Комисија је поднела предлог за одобрење 88 пријава са укупно 3200 сати менторинга и у укупној вредности од 8.000.000,00 рсд.

Рок за реализацију свих активност за менторе је, у складу са програмом, био 31.12.2023.

Након спроведеног менторинга, ментори су у обавези да извештаје о менторингу унесу у Ментор мастер базу те да финалне извештаје, потписане од стране ментора, корисника услуге и директора АРРА доставе Сектору за међународну сарадњу. Након достављања извештаја и извршене провере достављене документације, уноса финалних извештаја у Ментор мастер базу, као и провере статуса корисника менторинга у Агенцији за привредне регистре од стране Сектора за међународну сарадњу, Комисија – Одбор за евалуацију заседа и проверава налазе провере финалних извештаја како би одобрила израду одобрења за плаћање.

На другом састанку који је одржан 08.02.2024., Комисија – Одбор за евалуацију је констатовала да је од 88 одобрених пријава, шеснаест акредитованих регионалних развојних агенција у предвиђеном року доставило укупно 88 коначних извештаја. Извршена је провера достављене документације, уноса финалних извештаја у Ментор мастер базу, као и статуса корисника менторинга у Агенцији за привредне регистре.

Након провере утврђено је да :

- је у току процеса менторинга дошло до брисања из регистра АПР 1 привредног субјекта и то код Регионалне развојне агенције Срем д.о.о. Рума, привредни субјекат „Милена Опачић ПР Трговинска радња ММ Опачић, Рума“, матични број: 64517674, датум престанка обављања делатности је 20.12.2023. године. Менторинг услуге, реализоване до тог датума, се признају што износи 22 сата менторинга.
- код Регионалне развојне агенције Бачка д.о.о. Нови Сад није у потпуности реализовано 110 менторинг сати који су били опредељени по Одлуци, односно да је код привредног субјекта „Марија Живковић ПР Делатност ресторана и покретних угоститељских објеката Брза храна МИГ Параге,“, матични број: 66925820 било опредељено 25 ментор сати по Одлуци, али је реализовано 10 сати. Комисија – Одбор за евалуацију се сложила да призна реализованих 10 ментор сати. Ментори АРРА Бачка укупно су реализовали 95 менторинг сати за 3 привредна субјекта, тако да ће исплата реализованих ментор сати бити коригована у складу са изнетим подацима.

Следи табеларни преглед реализоване менторинг услуге и припадајући износ за исплату средстава по реализованој услузи за сваку од акредитованих регионалних агенција:

Преглед броја одобрених и реализованих ментор сати, по АРРА-ма.

Рб.	АРРА	Бр. корисника	Бр. сати предвиђен одлуком	Бр. реализованих сати	Бр. сати предложених за финансирање	Бруто износ за уплату
1.	Агенција за регионални развој Расинског округа д.о.о Крушевац	3	125	125	125	312.500,00
2.	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	3	100	100	100	250.000,00
3.	Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа	1	50	50	50	125.000,00

4.	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд	7	265	265	265	662.500,00
5.	Регионална агенција за развој источне Србије „РАРИС“	4	180	180	180	450.000,00
6.	Регионална развојна агенција Браничево-Подунавље	6	215	215	215	537.500,00
7.	Регионална развојна агенција „Златибор“	7	300	300	300	750.000,00
8.	Регионална развојна агенција „ЈУГ“	5	165	165	165	412.500,00
9.	Регионална развојна агенција ПАНОНРЕГ	4	125	125	125	312.500,00
10.	Регионална развојна агенција Бачка	3	110	95	95	237.500,00
11.	Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине	6	225	225	225	562.500,00
12.	Регионална развојна агенција Пчињског округа, Врање	5	125	125	125	312.500,00
13.	Регионална развојна агенција Санџака - СЕДА	5	125	125	125	312.500,00
14.	Регионална развојна агенција Срем	13	435	435	427	1.067.500,00
15.	Регионални центар за друштвено економски развој „БАНАТ“	9	330	330	330	825.000,00
16.	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	7	325	325	325	812.500,00
Укупно		88	3200	3185	3177	7.942.500,00 рсд

2.2. ПАКЕТ УСЛУГА ЗА ЖЕНЕ И МЛАДЕ У ОКВИРУ ПРОГРАМА ССУ ЗА ММСПП 2023. МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ

На основу Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2023. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција ("Службени гласник РС", бр. 18/23 од 04.03.2023), Решења Владе РС о давању сагласности на Одлуку о усвајању измена и допуна Годишњег програма рада Развојне агенције Србије за 2023. годину („Службени гласник РС“, бр. 006/2023 од 27.01.2023) РАС је имплементирала активности на спровођењу Пакета услуга за младе и жене.

Сектор за међународну сарадњу израдио је Упутство и пратећу документацију. Упутство са пропратном документацијом и Јавним позивом објављено је 06.09.2023. Јавни позив закључен је 27.09.2023.

Решењем о образовању Комисије за Пакет услуга за младе и жене предузетнице у оквиру Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2023. години, Министарства привреде, број: 1-01-119-19/2023 од 16.10.2023. године., в.д. директора Развојне агенције даје сагласност да се образује Комисија - Одбор за евалуацију.

Комисија за спровођење Пакета услуга за младе и жене у оквиру Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2023. години, Министарства привреде је заседала два пута: 25.10.2023. и 11.03.2024. године.

На првом састанку који је одржан 25.10.2023.године је констатовано да је седамнаест АРРА у предвиђеном року доставило укупно 219 пријава Комисија је констатовала да ће в.д. директору РАС дати предлог за **одобрење за 217 пријава**. Укупан одобрени износ за реализацију Пакета услуга износио је 23.941.500,00 рсд.

Од 217 пријава за које је дат предлог за одобрење: **86** пријава спада у категорију „Млади потенцијални предузетник/предузетница“ (од којих је **51** жена), **63** у категорију „Млади предузетник/предузетница“ (од којих је у **31** компанији жена власник) и **68** у категорију „Жене предузетнице“.

Одлука и уговори о спровођењу Пакета услуга за жене и младе између РАС - АРРА, као и текст уговора АРРА са Корисником, припремљени од стране Сектора за међународну сарадњу, прослеђени су на потпис директорима регионалних агенција. АРРА су писаним путем обавестиле све подносиоце пријава о донетој одлуци и закључиле уговор о регулисању међусобних односа са сваким од Корисника пакета услуга.

На основу процедуре о реализацији Пакета услуга АРРА је у обавези да:

- унесе податке о поднетим пријавама, изабраним корисницима и пруженим услугама у РАС базу података;
- достави информације о току пружања саветодавне услуге на упит РАС-а;
- достави информације о току пружања обука на упит РАС-а;
- о сваком започетом менторингу извести РАС,
- након дијагностификовања стања у привредном субјекту/задрузи достави РАС на увид и одобрење план менторских активности;
- достави информације о току услуге менторинга на упит РАС-а;

Рок за реализацију свих активност, у складу са програмом, био је 31.12.2023.

Након пруженог Пакета услуга АРРА за сваког појединачног корисника достављају:

- финални извештај који се састоји од менторинг извештаја (који се након попуњавања у електронској верзији, а у оквиру електронске базе података Ментор Мастер, достављају Комисији и у штампаној форми потписаној и овереној од стране директора АРРА) и извештаја о реализованим саветодавним услугама и обукама.

Након достављања извештаја и извршене провере достављене документације, Комисија заседа и проверава налазе провере финалних извештаја како би одобрила израду одобрења за плаћање.

На другом састанку који је одржан 11.03.2024. године Комисија је констатовала да су све АРРА послале своје финалне извештаје и да је извршена провера достављене документације, уноса финалних извештаја како у Ментор мастер базу тако и на Портал Агенције, као и провера статуса регистрованих корисника у Агенцији за привредне регистре.

Комисија је констатовала да је од 217 одобрених пријава, седамнаест акредитованих регионалних развојних агенција у предвиђеном року доставило укупно 215 коначних извештаја, те да је у току процеса спровођења Пакета услуга одустало 2 корисника од којих је 1 из категорије „млади потенцијални предузетник/предузетница“ и 1 из категорије „млади предузетник/предузетница“. За корисника из категорије „млади потенцијални предузетник“ било је по Одлуци опредељено: 104.625,00 рсд, а за корисника из категорије „млади предузетник/предузетница“: 109.625,00 рсд. Укупно за 2 корисника који су одустали, било је опредељено: 214.250,00 рсд. За поменуте кориснике послата су обавештења о одустајању и то од:

- Регионалне развојне агенције Подриња, Подгорине и Рађевине, 1 корисник : Иван Тодић ПР Машинска обрада метала Дубље, матични број : 67064526
- Регионалне развојне агенције Пчињског округа, Врање, 1 корисник : Драгана Максић.

Од укупно 215 корисника 67 спада у категорију „млади предузетник/предузетница“, 80 у категорију „млади потенцијални предузетник/предузетница“ (од којих је 47 жене у категорији „млади потенцијални предузетник/предузетница“ и 34 жене у категорији „млади предузетник/предузетница“) и 68 у категорију „жена предузетница“.

Преглед броја одобрених и реализованих пакета, по АРРА-ма.

Ред. бр	АРРА	Број пријава	Број одобрених	Одобрени износ	Број реализованих	Реализовани износ за исплату
1	Агенција за регионални развој Расинског округа д.о.о. Крушевац	16	16	1,825,500.00	16	1,674,375.00
2	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља д.о.о. Крагујевац	5	5	599,750.00	5	473,125.00
3	Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа д.о.о. Краљево	5	5	515,625.00	5	515,625.00

4	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд д.о.о	13	13	1,594,125.00	13	1,467,250.00
5	Регионална агенција за развој источне Србије "RARIS" д.о.о. Зајечар	10	10	1,201,500.00	10	780,000.00
6	Регионална развојна агенција "ЈУГ" д.о.о. Ниш	7	7	798,500.00	7	652,000.00
7	Регионална развојна агенција "Браничево- Подунавље" д.о.о. Пожаревац	11	11	1,185,875.00	11	687,500.00
8	Регионална развојна агенција "Златибор" д.о.о. Ужице	26	26	2,879,250.00	26	2,825,250.00
9	Регионална развојна агенција PANONREG д.о.о. Суботица	2	2	174,625.00	2	125,000.00
10	Регионална развојна агенција Јужни Банат д.о.о.	1	1	122,000.00	1	122,000.00
11	Регионална развојна агенција Бачка д.о.о. Нови Сад	14	14	1,460,625.00	14	1,416,625.00
12	Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине д.о.о	13	13	1,519,625.00	12	1,176,000.00
13	Регионална развојна агенција Пчињског округа д.о.о. Врање	27	27	2,757,875.00	26	2,320,125.00
14	Регионална развојна агенција Санцака "SEDA" д.о.о. Нови Пазар	19	18	1,981,250.00	18	1,779,750.00
15	Регионална развојна агенција Срем д.о.о. Рума	24	24	2,614,375.00	24	2,350,375.00

16	Регионални центар за друштвено економски развој "БАНАТ" д.о.о. Зрењанин	5	5	611,625.00	5	502,625.00
17	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа д.о.о. Лесковац	21	20	2,099,375.00	20	2,091,875.00
Укупно		219	217	23,941,500.00	215	20,959,500.00

ПРОГРАМИ/ПРОЈЕКТИ КОЈИ СУ РЕАЛИЗОВАНИ У 2024. ГОДИНИ

1. ПРОЈЕКАТ РАС- ЈАПАНСКА АГЕНЦИЈА ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ „ЈСА“ – ОСНАЖИВАЊЕ И ДАЉЕ УСПОСТАВЉАЊЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА ЗА МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА У ЗЕМЉАМА ЗАПАДНОГ БАЛКАНА (Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Северна Македонија) 2022-2026.

Пројекат је пети у низу у оквиру осамнаестогодишње сарадње са Владом Јапана и Јапанском агенцијом за међународну сарадњу (ЈСА) и представља наредну фазу у процесу успостављања стандардизоване услуге менторинга у Србији и трансферу српског модела у земљама Западног Балкана.

Министарство спољних послова Јапана је крајем фебруара 2024. проследило информацију да је одобрен захтев за продужење Пројекта и да се активности продужавају до јануара 2026. године. РАС и ЈСА потписали су Анекс Меморандума о разумевању (MoP) о продужетку Пројекта, 5. септембра 2024. године.

У периоду јануар – децембар 2024., РАС тим за имплементацију Пројекта у сарадњи са сталним ЈСА координатором и тимом јапанских експерата, спровео је активности предвиђене Акционим планом за 2024. годину, како у Србији, тако и у партнерским државама.

Кључне активности које су реализоване:

- Спроведена је *follow up* анализа утицаја менторинг услуге код корисника из 2021. и 2023. године. Израђен је извештај који се базира на одговорима више од 300 ММСПП.
- Усклађен Радни план Пројекта за период јануар – децембар 2024.
- Припремљена и организована ex post евалуација пројекта Агенције и ЈСА за период 2013-2020. Припремљена документација и организоване посете и инетрвјуи са 5 ММСПП корисника стандардизоване услуге менторинга у предметном периоду.
- Организоване и спроведене посете српским компанијама – корисницима менторинга са јапанским експертима за KAIZEN
- Регионална Радна група за креирање документације и пројекта за успостављање регионалне Ментор мастер базе наставила да ради са тимом програмера на унапређењу постојећег ИТ алата и тестирању нових функција.
- Започела примена система за квалификације и ресертификацију ментора, инструктора и тренера
- Реализован тренинг за регионалне partnере на тему Методологија за квалификацију и ресертификацију (Федерација БиХ)
- РАС и јапански експерти радили на креирању „Водича за имплементацију“

- Реализована два састанка свих партнера из региона (Северна Македонија и Република Српска)
- Одржан тренинг за тзв „Тренинг на послу“ – „On the Job Training“ (OJT) и OJT тренере у Црној Гори и Северној Македонији.
- Одржан тренинг за методологију и процедуре „Classroom Training“, за нове тренере у Северној Македонији, Црној Гори и Републици Српској.
- спроведени су „On the Job“ – тренинзи на послу у 15 МСП – корисника менторинга у Северној Македонији за 15 ментора.
- Припремљени и реализовани тренинзи за тренере у Р. Српској, Северној Македонији и Црној Гори
- координација и активности на припреми методологије и материјала тренинга за менторе и ТоТ на тему „Интернационализација“
- организовани и спроведени тренинзи за подизање капацитета српских ментора - skill up на тему „Интернационализација“, одржани на три локације у Србији за 50 ментора
- Организовани и спроведени ТоТ за нове српске тренере за модуле: „Управљање производњом и КАИЗЕН“, „Маркетинг и продаја“, „Интернационализација“. Сертификовано 14 нових тренера.
- Представник РАС тима за спровођење стандардизоване услуге менторинга и Менџер Пројекта, учествовала је на годишњој конференцији Афричке Уније 28. и 29. октобра 2024. **Africa Kaizen Annual Conference** у Тунису. На конференцији је представила резултате двадесетогодишње сарадње са Јапанском агенцијом за међународну сарадњу и модел стандардизоване услуге менторинга у Србији и региону Западног Балкана.
- Награда за најбоље менторе – “Mentor Award”, такмичење за најбоље менторе у категоријама „Ментори за почетнике“ и „Ментори за зрела предузећа“, одржано је у Београду 08. новембра 2024.
- Менторинг форум, одржан је 27. новембра 2024. уз присуство српских ментора, представника Министарства привреде, Јапанске агенције за међународну сарадњу, Big Small Business, „Она зна“ пројекти, директора АРРА, српских предузећа – корисника стандардизоване услуге менторинга као и представника партнерских институција из Северне Македоније, Црне Горе, Босне и Херцеговине и ментора и компанија из партнерских земаља.
- ОСМ – Overall Coordination Meeting свих партнера на регионалном Пројекту, одржан је 28. новембра уз присуство и представника ЈСА ВО (Балкан офис) и ЈСА Токуо.
- „All Mentors Meeting“ – припремљен је и одржан 16. децембра уз присуство Агенције и ЈСА тима и више од 50 српских ментора; Током овог догађаја, ментори су присуствовали и презентацији искуства полазника ЈСА тренинга ”Напредни KAIZEN” у Јапану.
- Израђен и усклађен Радни план Пројекта за период јануар – децембар 2025. за Србију и државе партнере из региона.
- Припрема документације и упутства и комплетна реализација Јавног позива за „Програм пружања стандардизоване услуге менторинга секторима прерађивачке индустрије 2024.”
- Припрема документације, упутстава и комплетна имплементација за спровођење стандардизоване услуге менторинга за Програме министарства привреде – Стандардизована услуга менторинга за почетнике, зрела предузећа и задруге и Пакет услуга за младе и жене.

2. ПРОГРАМ ПРУЖАЊА СТАНДАРДИЗОВАНЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА СЕКТОРИМА ПРАРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ 2024.

Услуга менторинга се односи на бесплатни менторинг за ММСПШ која послују у оквиру четири сектора прерађивачке индустрије груписане у четири области и то: индустрија машина и опреме; прехранбена индустрија; дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

Јавни позив за спровођење стандардизоване услуге менторинга секторима прерађивачке индустрије објављен је 15.03.2024. и трајао је до 26.04.2024.

Решењем о образовању Комисије - Одбора за евалуацију за спровођење стандардизоване услуге менторинга секторима прерађивачке индустрије у оквиру Програма у 2024. години, број : ИЗ-1-01-023-1/2024, од 27.05.2024., в.д. директора Развојне агенције је дао сагласност да се образује Комисија-Одбор за евалуацију.

Комисија – Одбор за евалуацију, заседала је два пута. На првом састанку Комисије – Одбора за евалуацију, који је одржан 27.05.2024. године констатовано је да је седамнаест акредитованих регионалних развојних агенција у предвиђеном року доставило укупно 73 пријаве, док је в.д. директору РАС дати предлог за одбацивање 1 пријаве уз образложење у табели :

Р.Б	Назив корисника	Матични број	АРРА	Образложење
1.	Никола Радичевић ПР производња осталих металних производа steelwood Тржац	65097770	Агенција за регионални развој Расинског округа д.о.о. Крушевац	Шифра делатност (2599 Производња осталих металних производа) није у оквиру Листе области и класификационих делатности које су прихватљиве за кандидовање по Програму.

Комисија - Одбор за евалуацију је на крају констатовала да ће в.д. директору РАС дати предлог за **одобрење за 72 пријаве.**

За 72 одобрене пријаве укупан одобрени број сати менторинга износио је **2.665** (цена сата износи бруто 3.000,00 РСД), односно укупан одобрени износ за реализацију менторинга од **7.995.000,00 РСД.**

На другом састанку Комисије – Одбора за евалуацију, који је одржан 17.12.2024. године констатовано је да су све АРРА послале своје финалне менторинг извештаје, и да је извршена провера достављене документације, уноса финалних извештаја у Ментор мастер базу, као и статуса корисника менторинга у Агенцији за привредне регистре.

Констатовано је да је у току процеса менторинга дошло до одустајања из оправданих разлога код 2 привредна субјекта и то код:

- Регионалне развојне агенције „Срем“, привредно друштво „АЦС доо Рума“, матични број: 08618569, достављен допис о одустајању број: 1-09-401-249/2024 од 01.07.2024. године.
- Регионалне развојне агенције „ПАНОНРЕГ“, привредно друштво „V&B"d.o.o. Суботица, предузеће за израду амбалаже и промет, матични број: 08177856, достављен допис о одустајању број: 1-09-401-255/2024 од 29.11.2024. године.

Комисија – Одбор за евалуацију закључила је да се од укупно одобреног износа за Програм (Одлука, број: ИЗ-1-01-023-1/2024-2 од 28.05.2024. године) за исплату АРРА верификује износ **7.710.000** ред за реализацију **2570** сати стандардизоване услуге менторинга.

Следи табеларни преглед реализоване менторинг услуге и припадајући износ за исплату средстава по реализованој услузи за сваку од акредитованих регионалних агенција:

Преглед броја одобрених и реализованих ментор сати, по АРРА-ма.

Рб.	АРРА	Бр. клијената	Бр. сати предвиђен одлуком	Бр. реализованих сати	Бр. сати одобрених за финансирање	Бруто уговорени износ
17.	Агенција за регионални развој Расинског округа д.о.о. Крушевац	2	80	80	80	240.000
18.	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља д.о.о. Крагујевац	5	185	195	185	555.000
19.	Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа д.о.о. Краљево	5	215	205	205	615.000
20.	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд д.о.о.	2	80	80	80	240.000
21.	Регионална агенција за развој источне Србије "RARIS" д.о.о. Зајечар	1	35	35	35	105.000
22.	Регионална развојна агенција "Браничево-Подунавље" д.о.о. Пожаревац	1	50	50	50	150.000
23.	Регионална развојна агенција "Златибор" д.о.о. Ужице	8	265	265	265	795.000

24.	Регионална развојна агенција "ЈУГ" д.о.о. Ниш	7	255	255	255	765.000
25.	Регионална развојна агенција PANONREG д.о.о. Суботица	2	130	82	80	390.000
26.	Регионална развојна агенција Бачка д.о.о. Нови Сад	10	390	390	390	1.170.000
27.	Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине д.о.о	8	290	290	290	870.000
28.	Регионална развојна агенција Пчињског округа д.о.о. Врање	2	60	60	60	180.000
29.	Регионална развојна агенција Санџака "SEDA" д.о.о. Нови Пазар	5	155	155	155	465.000
30.	Регионална развојна агенција Срем д.о.о. Рума	5	230	195	195	585.000
31.	Регионална развојна агенција Јужни Банат д.о.о. Панчево	1	40	40	40	120.000
32.	Регионални центар за друштвено економски развој "БАНАТ" д.о.о. Зрењанин	1	35	35	35	105.000
33.	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа д.о.о. Лесковац	5	170	170	170	510.000
Укупно		70	2600		2570	7.710.000 рсд

Саставни део овог Извештаја је и приказ података о учешћу жена (већински удео у власништву једне или више жена) предузетница у Програму:

- од **70** корисника у **18** привредних субјеката је жена већински власник и у **1** привредном субјекту удео у власништву жене је 50%.

3. ПРОГРАМ ПРУЖАЊА СТАНДАРДИЗОВАНЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА У ОКВИРУ ПРОГРАМА ССУ ЗА ММСПП 2024. МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ

Сектор за међународну сарадњу је имплементирао активности на припреми и спровођењу Стандардизоване услуге менторинга за почетнике, зрела ММСПП и задруге у оквиру Програма подршке регионалном развоју и развоју предузетништва који се реализује кроз стандардизовани сет услуга који спроводе акредитоване регионалне развојне агенције у 2024. години, Министарства привреде.

Упутство, Јавни позив и пратећа документација, за спровођење Стандардизоване услуге менторинга у оквиру које је припремио Сектор, објављени су 10. октобра 2024. и трајао је до 23. октобра 2024. године.

Комисија је образована Решењем министра привреде Број: 003317937 2024 10810 002 004 012 002 од 28. новембра 2024. године

Први састанак Комисије – Одбора за евалуацију за спровођење стандардизоване услуге менторинга у оквиру Програма подршке регионалном развоју и развоју предузетништва који се реализује кроз стандардизовани сет услуга који спроводе акредитоване регионалне развојне агенције у 2024. години (у даљем тексту: Комисија), одржан је 23. децембра 2024. године.

Након прегледа Комисија је констатовала да од 139 достављених пријава привредних субјеката, пријаве 135 привредних субјеката испуњавају све услове, док се предлаже одбацивање пријаве једног привредног субјекта (због непотпуне документације) и одбијање пријава 3 привредна субјекта (због неиспуњавања услова прописаних Програмом и Јавним позивом).

Од 135 пријава за које је дат предлог за одобрење, **61 пријава** спада у категорију „**новооснованих**“ (од којих је у 39 жена власник), а **74 у категорију „постојећих“** (од којих је у 34 жена власник).

Комисија предлаже доделу броја сати за сваког корисника на основу методологије стандардизоване услуге менторинга (до 25 сати за почетнике и до 50 сати за зрела ММСПП), а у складу са расположивим буџетом.

Након предселекције реализоване од стране АРРА и провере пристиглих пријава и оцењивања тима за реализацију менторинга у РАС, као и састанка Комисије, предлаже се укупно распоређивање **3033 менторинг сати**, односно **9.099.000,00 РСД** у оквиру одобреног буџета за реализацију услуге менторинга који износи **9.100.000,00 РСД**.

Рок за реализацију стандардизоване услуге менторинга по овом Програму је 28.02.2025. године.

4. ПАКЕТ УСЛУГА ЗА МЛАДЕ И ЖЕНЕ У ОКВИРУ ПРОГРАМА ССУ ЗА ММСПП 2024. МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ

Сектор за међународну сарадњу је имплементирао активности на припреми и спровођењу Пакета услуга за младе и жене у оквиру Програма подршке регионалном развоју и развоју предузетништва који се реализује кроз стандардизовани сет услуга који спроводе акредитоване регионалне развојне агенције у 2024. години, Министарства привреде.

Упутство, Јавни позив и пратећа документација, за спровођење Пакета услуга за младе и жене које је припремио Сектор, објављени су 16.12.2024. а закључени 25.12.2024. године.

Током јануара 2025. очекује се заседање Комисије – Одбора за евалуацију и доношење Одлуке којом се одобравају корисници пакета.

ЕВРОПСКА МРЕЖА ПРЕДУЗЕТНИШТВА (ЕЕН)

У циљу ефикасног и ефективног искоришћавања потенцијала микро, малих и средњих предузећа на јединственом европском тржишту, Европска комисија је 2008. године формирала Европску мрежу предузетништва – „Enterprise Europe Network“ (EEN). Европска мрежа предузетништва, као највећа европска мрежа за пословну подршку, нуди разнолику помоћ микро, малим и средњим предузећима и предузетницима у Европској унији и шире. Конзорцијум који овај пројекат спроводи у Србији чине:

- Привредна комора Србије, координатор
- Развојна агенција Србије
- Иновациони центар Машинског факултета у Београду
- Пословни инкубатор Нови Сад
- Универзитет у Нишу
- Институт Михајло Пупин

Нови пројектни циклус ЕЕН пројекта почео је 2022. године. Република Србија је потписала нови споразум о наставку овог пројекта у коме Агенција поново учествује као део Конзорцијума Србије. По Споразуму нови пројекат траје од 2022. до средине 2025. Иако је споразум о наставку пројекта потписан са закашњењем, Агенција је током 2022. и 2023. године радила на реализацији планираних активности у оквиру овог пројекта.

Током 2024. године реализоване су четири групе активности:

- 1. Прекограничне партнерске услуге за подизање пословне сарадње:** Догађаји (business-to-business састанци, cluster-to-cluster састанци, компанијске мисије и сл.) у оквиру ЕЕН мреже су организоване како у виртуелном формату тако и уживо. Агенција је учествовала у организацији и промоцији више business-to-business догађаја а поједини догађаји су планирани до краја године.
- 2. Услуге подршке и информисања:** Агенција је у директним контактима са 50 компанија пружила информације и подршку домаћим привредним друштвима у вези са услугама које Мрежа пружа, а које се тичу интернационализације пословања, услова за пословање на ЕУ тржишту и пружање информација о ЕУ програмима.
- 3. Промоција Мреже и комуникационе активности:** Агенција је самостално и у сарадњи са АРРА кроз Програм ССУ промовисала услуге и активности Мреже.
- 4. Учествовање у активностима Мреже:** Представници Агенције су учествовали на догађајима (састанцима, тренинзима, пословним сусретима, секторским групама, тренинзима, саветодавним надзорним групама) које је организовала Европска мрежа предузетништва.

ОРГАНИЗАЦИЈА КОНФЕРЕНЦИЈА И ПОСЛОВНИХ ФОРУМА

Конференција "SEE Automotive Conference - Connect & Supply 2024"

Агенција је у сарадњи са Аутомобилским кластером Србије и Немачке организације за међународну сарадњу ГИЗ, од 21. до 22. маја 2024. године у хотелу Crown Plaza у Београду организовала десету по реду годишњу конференцију о аутомобилској индустрији земаља Југоисточне Европе "SEE Automotive Conference - Connect & Supply 2024".

Први дан догађаја је био предвиђен за конференцију и панел дискусије док су током другог дана одржани међународни пословни сусрети у оквиру Европске мреже предузетништва. Конференција је окупила преко 300 учесника из више од 120 компанија а одржано је више од 700 састанака (b2b сусрета).

Фокус конференције је био на е-мобилности, декарбонизацији али и нових трендова у комбиновању високих технологија и радне снаге. Поједини панели су обухватили и трендове и изазове у производњи, потенцијалима за добављаче из Југоисточне Европе и одговарању на потребе OEM. Догађају су присуствовали лидери у овом сектору у региону Југоисточне Европе.

Циљ догађаја је да окупи и повеже произвођале аутомобила тзв. OEM и TIER1&2 добављаче и релевантне институције како би се унапредио развој аутомобилске индустрије у региону. Конференција и пословни сусрети пружају могућност компанијама да пронађу квалификоване добављаче, нове међународне клијенте, размене искуства и знања у сегменту нових технологија и иновација, као и истраживање нових опција за инвестирање.

Државно-привредна делегација Р. Србије у Јапану

Развојна агенција Србије је као један од организатора учествовала у привредној мисији Републике Србије у Токију, Јапан, од 03-06. јуна 2024. године. Циљ посете делегације Србије је било боље упознавање јапанских инвеститора са привредним потенцијалима које Србија, као једна од најатрактивнијих локација, нуди инвеститорима.

Током посете представници делегације имали су прилику да се кроз серију састанака сусретну са највишим званичницима бројних министарстава- привреде, спољних послова, унутрашњих послова и комуникације, трговине и науке. Такође, током посете одржан је Пословни форум који је окупио представнике најугицајнијег пословног удружења Кеиданрен. Агенција је имала прилике да на Форуму представи могућности за улагање у Србију. Том приликом представници Агенције су се састали са неким од најзначајнијих јапанских корпорација.

Учешће Републике Србије на Међународном сајму инвестиција и трговине ЦИФИТ, Сијамен, НР Кина

Агенција је и ове године узела учешће у организацији наступа Републике Србије на сајму инвестиција и трговине ЦИФИТ, који се одржао од 08-11. септембра 2024. године у Сјамену, НР Кина. Србија је представила своје потенцијале у оквиру националног штанда. Сајам ЦИФИТ је један од највећих светских сајмова за билатералну и мултилатералну промоцију инвестиција. Организатор овог сајма је Министарство трговине НР Кине, Влада провинције Фуђијан као и Општинска народна Влада града Сијамен, а уз подршку Државног Већа НР Кине (тј Владе), Светског удружења сајмова, Светске трговинске организације итд.

Српску делегацију у НР Кини предводили су министарка привреде Адријана Месаровић, и министар трговине Томислав Момировић, као и представници Агенције и Привредне коморе Србије.

Током сајма одржан је и Српски Инвестициони Форум где је Србија представила значај трговинског споразума Србије и НР Кине а представљени су и најзначајнији пројекти потенцијалним кинеским партнерима: Изложба ЕХРО 2027 и ВЮ4 Кампус у Београду.

Представници Агенције су на конференцији представили могућности за улагање у Србију кинеским компанијама у више различитих сектора као и примере добре праксе и најзначајније инвестиционе пројекте у Србији.

Пословни форум Србија-Јапан

У организацији Јапанске организације за спољну трговину (JETRO), Владе Републике Србије, Привредне коморе Србије а уз подршку Развојне агенције Србије, Амбасаде Јапана у Београду и Јапанске пословне Алијансе у Србији 17. октобра 2024. године одржан је Пословни форум Србија-Јапан који је окупио најбројнију привредну делегацију из Јапана (преко 100 учесника). Током форума јапанске компаније су имале прилику да се упознају са могућностима пословања у Србији као и инвестиционим понтецијалима. Осим тога, током панел дискусије јапанске компаније које послују у Србији су представиле своја искуства пословања у Србији а и домаће компаније су представиле своје могућности за сарадњу. На Форуму су учествовале јапанске компаније из различитих сектора који су имали прилику да одрже и пословне сусрете са институцијама и компанијама из Србије.

„9. Међународни форум о сарадњи“

Развојна агенција Србије и Развојна агенција Републике Српске традиционално сваке године заједнички организују „Међународни форум о сарадњи“ који на једном месту окупља привреднике из земаља региона и ЕУ, представнике државних институција и привредних комора, развојних агенција, као и других организација које пружају подршку привреди, све у циљу размене искуства, промовисања својих производа и услуга, као и успостављања нових пословних контаката и будуће сарадње

Девети међународни форум о сарадњи одржан је 14-15.11.2024. у Бијељини, Република Српска, и окупио је привредника из Србије и Републике Српске. Овогодишње теме Форума су укључивале унапређење сарадње локалних и регионалних развојних агенција, будућност прехранбене индустрије и њеној трансформацији у доба аутоматизације и дигитализације, циркуларној економији, обновљивим изворима енергије као и недостатку радне снаге као све изрженијем проблему послодаваца у региону. У оквиру Форума одржано је преко 200 састанака у оквиру међународних пословних сусрети за МСП уз подршку Европске мреже предузетништва.

Сарадња РАС и кинеске провинције Лианонинг

Дана 17.01.2024. потписан је Меморандум о разумевању између РАС и кинеске провинције Лианонинг који предвиђа континуирану размену информација у циљу јачања привредних веза две земље, бржег успостављања пословне сарадње, промоције инвестиција, као и размене делегација и организовања привредних сусрета. Привредно-трговинску делегацију Лианонинг предводио је гувернер покрајне Ли Леченг, који је приликом посете изразио спремност за даље унапређење сарадње између Лианонинга и Србије у свим областима, а посебно у области трговинске и економске сарадње. Гувернер покрајне је истакао да се потписивањем Меморандума проширује и јача економска и привредна сарадња, али и учвршћују пријатељски однос две земље. Лианонинг, провинција на североистоку Кине, истиче се својом индустријском моћи, богатим наслеђем, и отвореношћу за међународну сарадњу.

Остале активности Сектора за међународну сарадњу:

Припрема извештаја о билатералној економској сарадњи, Меморандума о разумевању (MoP), информација и докумената из делокруга међународне сарадње

Сектор за међународну сарадњу је у 2024. години координирао и у сарадњи са Сектором за регионални развој и регионалну сарадњу припремао:

- извештаје о билатералној економској сарадњи са одређеним земљама (на основу података РЗС, Управе царина, прилога о улагањима одељења за планирање, извештавање и анализу) који се припремају за потребе кабинета Председника, Министарства привреде, Министарства спољних послова, као и других институција. Током 2024. године припремљено је више од 400 прегледа сарадње;
- одговоре и материјале на захтев Министарства привреде и Министарства спољних послова – дипломатско конзуларних представништва Републике Србије и других држава.

Припремљено је 7 Меморандума о разумевању и то:

- Са Агенцијом за промоцију инвестиција Мауританије (APIM)
- Са Агенцијом за промоцију инвестиција и извоза Марока
- Са Finest S.p.A – специјализован за интернационализацију компанија на североистоку Италије
- Са Simest – организација за интернационализацију италијанских компанија
- Са габонском агенцијом за инвестиције ГАФИ
- Са одељењем за економску сарадњу кинеске провинције Liaoning
- Са одељењем за економску сарадњу кинеске провинције Hubei

Сарадња са међународним организацијама/пројектима

Представници Сектора су у претходном периоду имали успешну сарадњу са следећим институцијама: JICA BO, JICA HQ Tokyo, USAID Мисијом у Србији; GIZ PSD „Private Sector Development Project“ пројектом; „Big Small Businesses Project“, ACDI VOCA, EUPRO PLUS, UN, WB, EBRD, FAO, EU EIT/RIS и другим међународним пројектима-организацијама, НАЛЕД, министарствима.

Сарадња на пројекту Светске банке ИПП („Investment Policy and Promotion“) који је обухватио сугестије за организовање сарадње са инвеститорима након улагања у Србији (тзв. „aftercare“), стратегију проактивног приступања потенцијалних инвеститора (тзв. „outreach campaign“) и јачање капацитета запослених у Агенцији (организовно б онлајн тренинга о свим областима привлачења инвестиција за које су запослени добили и сертификате).

Сарадња на пројекту Светске банке ИПМ ПЛИ за израду студије о привлачењу инвестиција у технолошки напредним секторима: Battery production, Smart mobility software development, Biotech R&D и производња, Medtech R&D и производња.

Уз подршку америчког USAID (ЕДГЕ пројекат „ECONOMIC DEVELOPMENT, GOVERNANCE, AND ENTERPRISE GROWTH“) четворо запослених у РАС-у учествовало је од 24. до 28. јуна 2024. године у студијској посети Пољској (Варшава и Гдањск) и том приликом се упознала за успешним примерима у пословању пољске државне и регионалне агенције Помераније за привлачење инвестиција. РАС ће иницирати потписивање

Меморандума о разумевању са пољском агенцијом ПАИХ (<https://www.paih.gov.pl/en/>) у склопу предстојеће билатералне посете.

„Берлински процес“ (Western Balkan 6)

Сектор за међународну сарадњу је на националном нивоу координирао припрему и усвајање Декларације о подршци Акционом плану за период од 2025-2028. године, као и сам Акциони план за период од 2025-2028. године, коју су премијери држава Западног Балкана потписали у октобру 2024. године у оквиру обележавања 10-годишњице Берлинског процеса на самиту у Берлину.

Акциони план за Заједничко регионално тржиште представља оквир за консолидацију и унапређење конкурентности и економске сарадње на Западном Балкану и заснован је на правилима и стандардима Европске уније. Окосницу наведеног документа чине следеће области: слободно кретање роба; слободно кретање услуга; хоризонталне трговинске мере; развој људског капитала; пословно окружење и конкурентност; дигитална трансформација.

Сарадња са ЕБРД и ФАО

У сарадњи са Агенцијом, Организација за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО) и Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) су и у току 2024. године спровели вебинар посвећен темама у вези са извозом свежег воћа и поврћа. Током фебруара 2024. организован је онлине вебинар на тему “Извоз воћа и поврћа са Западног Балкана- Перспективе, трендови и изазови у 2024.” У оквиру панела представљени су резултати најновијих студија о ланцима вредности а покренута је и дискусија о систему подршке код извоза воћа и поврћа из региона као и анализа тржишних прилика за даљи развој, трендова и изазова пред произвођачима извозницима воћа и поврћа у наредном периоду. И овај вебинар део је пројекта Организације за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО) и Европске банке за обнову и развој (ЕБРД) под називом "Подршка диверзификацији извоза пољопривредног и прехрамбеног сектора Западног Балкана и Источне Европе", који је усмерен ка пружању подршке домаћим компанијама у приступу новим тржиштима и јачању конкурентности пољопривредног и прехрамбеног сектора.

Промотивни материјали Агенције

Током 2024. године Агенција је радила на унапређењу и ажурирању постојећих промотивних материјала Агенције. За потребе учешћа на сајмовима и конференцијама Агенција је ажурирала брошуру „Why Invest in Serbia“ на енглеском језику а крајем 2024. године почела је и са припремом нових брошура. За потребе представљања инвестиционих потенцијала Србије у НР Кини ажурирана је брошура и презентација „Why Invest in Serbia“ на кинеском језику. За потребе до сада највеће пословне делегације из Јапана коју је организовао ЈЕТРО припремљена је брошура на јапанском језику. Такође, за потребе учешћа на различитим конференцијама и догађајима припремљене су нове презентације о могућностима улагања у Србију. Осим опште брошуре, Агенција је ажурирала информације и у брошурама посвећеним одређеним индустријским секторима.

Односи са медијима и новинарима

У 2024. години припремани су промотивни текстови, интервјуи и изјаве за директора и представнике Агенције, и то за реномиране домаће дневне листове, као и за познате магацине који се објављују на енглеском језику (сарадња са магацинима CorD magazine, Diplomacy&Commerce, CorD magazine, Real Estate magazine, Nira press (Економетар, Бизнис магацин), сарадња са међународним медијским кућама и издањима у Европи, Азији и свету (Fortune, Forbes Middle East, Forbes, fDi intelligence – Financial Times, Sky News Arabia, China Investment, итд.), и многим другим онлајн издањима и порталима у Србији.

РАС је 02.12.2024. детаљно информисао јапанског новинара из водеће новинске агенције НИККЕИ о економској ситуацији у земљи и предностима улагања. Након тога је у Јапану објављен позитиван текст о Србији.

Представљање инвестиционих могућности на билатералним пословним форумима

РАС учествује на свим билатералним састанцима на врху у земљи и иностранству. Главна улога Агенције је да окупљеним привредницима представи могућности за пословање у Србији. Подршка потенцијалним инвестицијама и пословним посетама

У оквиру регуларних активности делови сектора пружају подршку потенцијалним инвестиционим пројектима у виду организације пословних и посета потенцијалних страних инвеститора. Активности се односе на протокол посета, делегација, организацију састанака и организацију логистичке и свих других видова подршке посетама и преговорима са потенцијалним инвеститорима у сарадњи са другим секторима у Агенцији, Генералним Секретаријатом Владе РС и релевантним институцијама.

Хронолошки приказ учешћа на најважнијим пословним форумима и билатералним састанцима:

РАС је 17. јануара угостио делегацију кинеске провинције Лиаонинг и том приликом потписао Меморандум о разумевању.

РАС је позитивно одоговорио на молбу Светске банке (ИФЦ) и 22.04. организовао обуку за запослене у Агенцији за промоцију инвестиција у ирачком Курдистану (Invest in Kurdistan).

РАС је 26. априла посетила висока делегација кинеске провинције Хубеи са којом је потписан Меморандум о разумевању и сарадњи.

У Љубљани је 17. маја одржан пословни форум на коме су учествовале бројне словеначке и српске компаније. Представник РАС-а упознао је словеначке компаније са предностима улагања у Србију.

РАС је 21. маја присуствовао састанку са високом делегацијом Републике Габон у Привредној комори Србије, где је потписан Меморандум о разумевању са „Invest in Gabon“ (АНПИ-Габон).

У Трсту је 24. маја одржан још један велики пословни форум Италије и Србије, уз присуство највиших државних званичника и привредника обе земље. Овом приликом РАС је потписао 2 меморандума о разумевању са „Simest SpA“ и „Finest SpA“. Оба потписана споразума представљају добру основу за продубљивање економске сарадње Србије и Италије.

У Београду „Палата Србије“ је 11. септембра одржан Пословни форум Србија - Израел поводом државне посете председника Израела, г. Исака Херцога.

РАС је 12. септембра угостио високу делегацију из кинеске провинције Шангдонг односно из града Дежоу.

У Бечу 24. септембра је у централи Рајфајзен банке одржан пословни скуп на коме је представник РАС-а окупљене привреднике и клијенте банке упознао са могућностима

улагања у Србији. РАС је позив за учешће добио од стране представништва Привредне коморе Аустрије у Србији (WKO).

У Београду (Хотел Метропол Палас) је 7. октобра одржан Пословни форум Србија - Уједињени Арапски Емирати (УАЕ) у организацији ПКС и привредне коморе Дубаија.

РАС је 9. октобра угостио представнике мисије Међународног монетарног фонда (ММФ).

Пословна делегација из немачке савезне покрајине Баден-Виртенберг (регион Шварцвалд) је 16. октобра посетила Србију и имала састанак са РАС-ом у Председништву РС.

Државна делегација Есватинија је у склопу билатералне посете Р. Србији 18. октобра посетила РАС и разговарала о могућностима сарадње.

Министар привреде Руске Федерације боравио је у Србији у склопу припрема за одржавање Мешовитог комитета Русије и Србије.

У Београду у Палати Србије је 6. новембра одржан Пословни форум Србија – Чешка у склопу посете чешког председника Владе Петра Фиале.

У Београду у Палати Србије је 21. новембра одржан Пословни форум Србија – Словачка у склопу посете словачког председника Владе Роберта Фица.

Стална комисија између Србије и немачке савезне покрајине Баварске одржана је у Минхену од 27-28. новембра.

У Београду у Привредној комори Србије 2. децембра одржан је Пословни форум Србије и Итлије.

V Извештај о раду Сектора за регионални развој и регионалну сарадњу

Програми пренети из 2019. године

1. Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње

Агенција је креирала Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње којим пружа финансијску подршку свим легитимним корисницима пројеката који се финансирају из ИПА програма територијалне сарадње, односно из програма прекограничне и транснационалне сарадње. Општи циљ Програма је јачање регионалне конкурентности и сарадње кроз реализацију партнерских пројеката, као и унапређење и одрживост институционалних капацитета у креирању и реализацији пројеката. Укупан буџет Програма у 2019. години износио је 40.000.000,00 динара. До краја 2019. године примљено је 35 пријава, од којих је 30 одобрено за суфинансирање. У 2019. години исплаћен је износ од 27.267.753,21 динара, а у 2020. годину су пренета средства у износу од 12.732.246,79 динара. Након исплате одобрених средстава свим корисницима, у оквиру овог програма преостало је 101.321,34 динара.

У 2024. години настављено је са праћењем пројекта „Нови живот неолитског наслеђа у препознатим природним подручјима од великог значаја“ за који је град Ужице, као водећи партнер, благовремено доставио извештај о реализацији, али не и одобрење на завршни извештај и финансијски извештај од стране Уговорачког тела, које је Корисник у обавези да у року од 15 дана од дана добијања достави Агенцији – Уговорачко тело још увек није доставило одобрење .

Програм пренет из 2020. године

1. Програм стандардизације услуга АРРА потенцијалним инвеститорима

Агенција је креирала Програм стандардизације услуга АРРА потенцијалним инвеститорима како би унапредила капацитете регионалних развојних агенција и оспособила их да учествују у реализацији једног дела услуга које се пружају потенцијалним инвеститорима на локалном и регионалном нивоу. Програм обухвата едукацију запослених у АРРА и финансијску подршку за пружање услуга потенцијалним инвеститорима, као и пружање помоћи ЈЛС у идентификацији, припреми и презентацији инвестиционих локација и пројеката. Агенција се креирањем Програма определила да посредује у стварању услова за успостављање односа између АРРА и потенцијалних инвеститора, а све у циљу бољег позиционирања АРРА, у контексту њихове улоге значајних чинилаца економског развоја на локалном и регионалном нивоу и остваривања боље интеграције страних улагача у локални економски систем.

Током 2024. године, само 2 АРРА су реализовале активности предвиђене Програмом: Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља из Крагујевца и Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа д.о.о. Краљево. У 1. кварталу није било пријављених активности, за 2. је исплаћено 110.000,00 динара, а за 3. квартал 40.000,00 динара, док се за четврти квартал 2024. године извештај о реализованим активностима доставља у јануару 2025. године, односно евентуална исплата се врши у 2025. години.

Програм пренет из 2022. године

1. Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње

Агенција је креирала Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње како би се омогућила финансијска подршка корисницима пројеката који се финансирају из ИПА програма територијалне сарадње, односно из програма прекограничне и транснационалне сарадње.

Општи циљ Програма је јачање регионалне конкуретности и сарадње кроз реализацију партнерских пројеката, као и унапређење и одрживост институционалних капацитета у креирању и реализацији пројеката. Распожива средства се одобравају по пројекту као суфинансирање или предфинансирање 15% обавезног финансијског учешћа корисника у пројектима, тако што Агенција финансира до 10%, а корисник минимум 5% пројекта. Максималан износ бесповратних средстава које се додељују по пројекту је 1.000.000,00 динара, а средства су додељивана уколико постоји уговор са уговорачким/регулаторним телом ИПА програма за одобрене пројекте.

Укупан буџет Програма износио је 20.000.000,00 динара, утрошена су сва средства, а у току 2024. године настављено је праћење реализације суфинансираних пројеката. Од укупно 24 корисника, током 2024. године њих 19 је завршило реализацију пројекта, доставило завршни извештај и одобрење Уговорачког тела.

Програм пренет из 2023. године

1. Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу

Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу (у даљем тексту: Програм) има за циљ јачање међуинституционалне сарадње и капацитета АРРА и ЈЛС. Кроз Програм би се повезали релевантни субјекти регионалног развоја и идентификовале потребе за унапређењем капацитета, а све у циљу заједничке реализације пројеката од значаја за регионални развој. Подршка се реализује кроз суфинансирање дела оправданих трошкова пројеката које ће у партнерству реализовати АРРАи ЈЛС, а који су усмерени на:

- умрежавање партнера на међународном, регионалном и локалном нивоу кроз унапређивање и јачање међуинституционалне сарадње;
- унапређење капацитета субјеката регионалног развоја у областима: управљање развојним пројектима, привлачење директних инвестиција и промоција извоза; приступ и повлачење средстава из различитих извора финансирања (ЕУ и други фондови);
- подршка за подстицање равномернијег регионалног развоја кроз реализацију међуинституционалних активности и креирање механизма подршке ММСП и предузетницима (кроз прикупљање података о потребама привреде, обраду и анализу података), односно стимулисање пословног удруживања и креирање ланаца вредности;
- промоцију значаја регионалног развоја и субјеката регионалног развоја, као и важности придруживања ЕУ.

До краја 2023. године примљено је укупно седам пријава, две пријаве ЈЛС и пет пријава АРРА и додељено је укупно 9.198.400,00 РСД, односно у расположивом буџету преостало је 801.600 РСД, тако да је Јавни позив и даље отворен до утрошка средстава, односно док се не заврши реализација до сада суфинансираних пројеката.

Средства се преносе у два дела, први део авансно (50%), а други део као рефундација, по реализацији свих активности и достављању завршног извештаја. У 2024. години завршен је један пројекат, град Бор у партнерству са Регионалном агенцијом за развој источне Србије РАРИС завршио је реализацију пројекта Унапређење предузетничке инфраструктуре у источној Србији, односно исплаћен је комплетан износ за суфинансирање пројекта. Преостали пројекти треба да буду завршени до краја 2025. године.

Програм реализован у 2024. години

1. Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње

Агенција је креирала Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње како би се омогућила финансијска подршка корисницима пројеката који се финансирају из ИПА програма територијалне сарадње, односно из програма прекограничне и транснационалне сарадње.

Општи циљ Програма је јачање регионалне конкуретности и сарадње кроз реализацију партнерских пројеката, као и унапређење и одрживост институционалних капацитета у креирању и реализацији пројеката.

Расположива средства се одобравају по пројекту као суфинансирање или предфинансирање 15% обавезног финансијског учешћа корисника у пројектима, тако што Агенција финансира до 10%, а корисник минимум 5% пројекта.

Максималан износ бесповратних средстава које се додељују по пројекту је 1.000.000,00 РСД, а средства су додељивана уколико постоји уговор са уговарачким/регулаторним телом ИПА програма за одобрене пројекте.

Укупан буџет Програма износио је 18.000.000,00 РСД и комплетна расположива средства су утрошена за суфинансирање 19 пројеката (8 из програма прекограничне сарадње и 11 из Транснационалног програма Дунав.

Корисник	Врста пројекта	Назив пројекта	Одобрени износ
Центар за одрживи развој и демократију ЦОРД	Прекогранични	Доживите културно наслеђе на Дрини и Сави – пут римских царева	1,000,000.00
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	Транснационални	Кулинарска стаза етничке и локалне кухиње у дунавском региону	1,000,000.00
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	Транснационални	"RurALL" - Liveable Rural Communities of the Nature	1,000,000.00
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	Транснационални	Подстицање имплементације плитких геотермалних хибридних система грејања и хлађења у Дунавском региону	860,906.00
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	Транснационални	Стварање одговарајућих услова рада за заједнице обновљивих извора енергије у Дунавском региону	1,000,000.00
Дунавски Центар за Компетенцију	Транснационални	Маркетинг оквир за одрживи развој културног туризма	1,000,000.00
Дунавски центар за компетенцију	Транснационални	РУТА ДУНАВСКОГ ДРВЕТА- Богатство природног/културног наслеђа дунавских шума и дрвета (материјално и нематеријално) – пут ка одрживом зеленом туризму кроз Европску културну руту Дунавског дрвета	1,000,000.00
Регионална развојна агенција Златибор доо Ужице	Прекогранични	Креирање подстицајног пословног окружења за запошљавање младих у	1,000,000.00

		прекограничном подручју РС и ЦГ - BEYOND	
Регионална развојна агенција Златибор доо Ужице	Прекогранични	Виа динарика - Зелена стаза изнад граница	1,000,000.00
Дунавски центар са компетенцију	Транснационални	Повезивање активног кретања (бициклизам и пешачење) са јавним превозом	1,000,000.00
Регионална развојна агенција Златибор доо Ужице	Транснационални	Enhancing Danube Green textile and Garment Production And Consumption	1,000,000.00
Регионална агенција за развој источне Србије - РАРИС	Транснационални	Empowerment of the stakeholders in the implementation of the Directive on the promotion of the use of energy from renewable sources in terms of energy storages and energy networks stability - ESINERGY	998,777.76
Регионална развојна агенција Златибор доо Ужице	Транснационални	Богатство шума и културног наслеђа базираног на дрвету (материјалног и нематеријалног у Дунавском региону - Пут ка одрживом зеленом туризму укљученом у европску културну дунавску руту	1,000,000.00
Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	Прекогранични	Шанса за тебе	590,000.00
Регионална агенција за развој источне Србије - РАРИС	Транснационални	Improving urban climate change adaptation capacities by testing and promoting the sponge city methodology on transnational level - Sponge city	999,443.44
Туристичка организација регије Западна Србија	Прекогранични	Нови локалитети за боравак на отвореном у сврху унапређења квалитета туристичког производа - open air everywhere	1,000,000.00
Удружење Limitless	Прекогранични	Рурални туризам - нова перспектива мобилности младих	863,047.00
Туристичка организација Златар	Прекогранични	"Joint actions for rural tourism development" ("Заједничке акције за развој руралног туризма")	843,500.00
Туристичка организација Ужице	Прекогранични	"Јачање пешачког коридора у прекограничној области Србије и	843,500.00
УКУПНО:			17,999,174.20

Програми и мере Министарства привреде

1. Програм подршке АРРА у 2023. години

Програм подршке акредитованим регионалним развојним агенцијама у 2023. години спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом и Фондом за развој.

Програм се спроводи преко АРРА и представља две групе услуга, и то:

- Услугу пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката.

- Стандардизовани сет услуга пружања помоћи потенцијалним и постојећим микро, малим и средњим предузећима и предузетницима (у даљем тексту: ММСПП), задругама и кластерима.

У оквиру Услуге пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе, у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката, за III и IV квартал 2023. године средства су исплаћена у току 2024. године, након доношења сагласности Министарства привреде, у укупном износу од 995.000,00 динара и то: за трећи квартал за 10 АРРА исплаћено 840.000,00 динара за 25 пројеката, а за четврти квартал за 4 АРРА и 6 пројеката исплаћено је 155.000,00 динара. Завршни извештај о реализацији Програма је достављен Министарству привреде до 15. марта 2024. године.

У оквиру Стандардизованог сета услуга, Агенција је извршила плаћања за услуге које су спроводиле АРРА у III и IV квартал и то:

Врста услуге	III+IV квартал
Информације	1.177.000,00 динара
Промоције	2.139.000,00 динара
Органнзација догађаја	2.375.000,00 динара
Теренска контрола	201.000,00 динара

2. Програм подстицања регионалног и локалног развоја у 2024. години - Мера суфинансирања годишње чланарине јединица локалне самоуправе (ЈЛС) за рад и пословање АРРА

Уредбом о утврђивању Програма подстицања регионалног и локалног развоја у 2024. години („Сл. гласник РС“, бр. 73/2024) и Уговором о реализацији Мере суфинансирања годишње чланарине јединица локалне самоуправе за рад и пословање акредитованих регионалних развојних агенција у 2024. години, уређени су циљеви, корисници средстава, финансијски оквир, неопходна документација и начин реализације Мере, која је поверена Агенцији.

Основни циљ Програма је подршка регионалном и локалном развоју кроз повезивање субјеката регионалног развоја на националном, регионалном и локалном нивоу.

До рока предвиђеног Уредбом, односно до 4.октобра 2024. године, поднето је укупно 66 захтева ЈЛС. Од укупно примљених захтева, у складу са важећом уредбом о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе, од укупно примљених захтева ЈЛС, 33 припада трећој групи нивоа развијености, која има право на суфинансирање у износу од 25% годишње чланарине.

На јединице локалне самоуправе из четврте групе нивоа развијености односи се 18 захтева, са правом на суфинансирање 50% годишње чланарине. На девастиране јединице локалне самоуправе односи се 15 захтева, којима припада право на суфинансирање 75% износа годишње чланарине.

На основу прегледа целокупне документације утврђено је да свих 66 ЈЛС испуњава услове за суфинансирање чланарине и сви примљени захтеви су, са пратећом документацијом и извештајем о примљеним захтевима, предати Министарству привреде на одлучивање и исплату тражених средстава.

Поверени послови

Акредитација регионалних развојних агенција

Акредитацијом се регионалним развојним агенцијама поверавају одређени државни послови, односно спровођење развојних пројеката и активности које се финансирају из буџета Републике и других извора у складу са Законом о регионалном развоју. Поступак акредитације започео је 2012. године, а у Србији тренутно постоји 17 АРРА.

Током 2024. године донето је седам решења о обнови акредитације, и то:

- Решење о обнављању акредитације Регионалне развојне агенције Златибор доо Ужице, број 1-04-023-40/2023 од 11.1.2024. године;
- Решење о обнављању Регионалне развојне агенције Бачка доо Нови Сад, број 1-04-023-41/2023 од 11.1.2024. године;
- Решење о обнављању акредитације Регионалне развојне агенције Срем доо Рума, број 1-04-023-45/2023 од 17.1.2024. године;
- Решење о обнављању акредитације Регионалног центра за друштвено економски развој Банат доо Зрењанин, број 1-04-023-1/2024 од 5.2.2024. године (привремено решење; коначно донето 15.3.2024. године);
- Решење о обнављању акредитације Регионалне развојне агенције СЕДА д.о.о. Нови Пазар, број 1-04-023-3/2024 од 14.3.2024. године;
- Решење о обнављању акредитације Регионалне агенције за економски развој Шумадије и Поморавља д.о.о. Крагујевац, број 1-04-023-4/2024 од 7.6.2024. године (привремено решење; коначно донето 18.12.2024. године);
- Решење о обнављању акредитације Регионалне развојне агенције Јужни Банат д.о.о. Панчево, број 1-04-023-12/2024 од 3.9.2024. године

Није било нерешених захтева, нити жалби по решењима.

Вредновање рада АРРА

У складу са Правилником о ближним условима и критеријумима за вредновање рада Регионалних развојних агенција ("Сл. гласник РС", бр. 6/2011), Агенција је у обавези да једанпут годишње изврши вредновање рада АРРА за послове за које су акредитоване, за претходну годину. Комисија за вредновање врши теренски обилазак сваке АРРА, проверава податке наведене у извештају о раду и евалуационом обрасцу, бодује активности у складу са прописаним критеријумима и индикаторима и припрема Извештај о извршеном вредновању са предлогом оцене. Коначну оцену рада доноси директор Агенције.

У 2024. години, након извршеног теренског обиласка АРРА и комплетирања неопходне документације, извршено је вредновање рада за 2023. годину:

Назив АРРА	Број поена	Оцена
Регионална агенција за развој и евроинтеграције Београд	57,7	одличан
Регионална развојна агенција Бачка	72,5	одличан
Регионална развојна агенција Срем	74,3	одличан
Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине	51,5	одличан
Регионална развојна агенција Златибор	71,9	одличан
Агенција за регионални развој Расинског округа	51,2	одличан
Регионална развојна агенција Браничево – Подунавље	52,2	одличан
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	71,9	одличан
Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	74	одличан
Регионална развојна агенција Југ	57,4	одличан
Регионална агенција за развој источне Србије РАРИС	62,8	одличан
Регионални центар за друштвено економски развој Банат	72,4	одличан
Регионална развојна агенција Панонрег	72,8	одличан
Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа	77,9	одличан
Регионална развојна агенција Санцака	52	одличан
Регионална развојна агенција Јужни Банат	200,3	одличан
Регионална развојна агенција Пчињског округа	42,8	врло добар

Остале активности

- Учешће у раду четири Заједничке радне групе за програмирање на територији обухваћеној ИНТЕРРЕГ програмом – Бугарска, Румунија, Мађарска и Хрватска;
- Учешће у раду Управног одбора Програма за локални развој – ЕУ ПРО;
- Унос података у Регистар мера и подстицаја од значаја за регионални развој;
- Учешће у раду Радне групе за спровођење Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2024. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција -Стандардизовани сет услуга пружања помоћи МСПП реализује се у оквиру Сектора за подршку МСПП, док се Услуга пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката реализује у оквиру Сектора за регионални развој и регионалну сарадњу;
- Учешће у раду Радне групе и Комисије за доделу бесповратних средстава по Програму подршке малим предузећима за набавку опреме;
- Учешће у раду Радне групе за спровођење Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза;
- Учешће у раду Радне групе за спровођење Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија;

- Учешће у раду Радне групе за спровођење Програма подршке привредним друштвима за усвајање принципа пословања у међународним ланцима вредности;
- Учешће у раду Радне групе за израду и праћење Акционог плана запошљавања у Републици Србији за период 2024. до 2026. године;
- Учешће у раду Савета за запошљавање града Београда;
- Праћење и координирање рада мреже АРРА.

VI Извештај о раду Сектора за планирање и анализу

Одељење за финансијску анализу инвестиционих пројеката

У 2024. години у Одељењу за финансијску анализу инвестиционих пројеката обављани су следећи послови:

- Финансијска анализа инвестиционих пројеката и учешће у припреми предлога за Савет за економски развој. За потребе Сектора за стратешка улагања и радне групе за реализацију пројеката код којих се врши запошљавање до 100 нових запослених, вршена је провера бонитета потенцијалних улагача и са њима повезаних лица, у циљу утврђивања инвестиционе способности потенцијалног улагача, како би се избегло улагање ресурса у рад са улагачима који не поседују финансијску способност за извршење представљеног инвестиционог пројекта. Уредно је проверавана величина, ликвидност, пословна стабилност привредних друштава, повезаност друштава али и репутација улагача. Одељење је учествовало у изради предлога за Савету за економски развој у делу финансијске анализе пословања улагача, корисника као и групе којој припадају и са њима повезаним правним лицима. Такође је у оквиру предлога за Савету за економски развој анализирано економске показатеље из пословног плана улагача. Исто тако, запослени у Одељењу су учествовали у контроли предлога висине подстицаја заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и правним саветницима.
- У 2024 години Одељење за финансијску анализу је анализирано пословање улагача, корисника и групе повезаних лица за 38 пријава, односно 38 анализа пословања које се односе на Улагача, 11 анализа пословања Корисника, 23 анализа пословања Групе, као и 3 анализе пословања компанија које су повезани привредни субјекти. Такође, поред наведених анализа пословања, анализирано је 38 пословних планова за потребе предлога који се доставља Савету за економски развој. Поред пријава које су биле комплетне, Одељење за финансијску анализу радило је прелиминарну анализу пословања компанија и са њима повезаних лица, које су поднеле писмо о намерама или су се обратиле Агенцији са циљем добијања индикативне понуде.
- Одељење је учествовало у припремању генеричких секторских одговора на упите улагача из области рада Одељења, у сарадњи са Сектором за стратешка улагања.
- Саветници за финансијску анализу су заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања, Сектора за организоване индустријске зоне и правним саветницима, активно учествовали на састанцима и пружали интензивну саветодавну помоћ и подршку улагачима, како на актуелним, тако и на потенцијалним инвестиционим пројектима.

- Одељење је у складу са са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција („Сл. гласник РС“, бр. 110/2016) завршило је обавезу праћења, извршења уговорне обавезе за све кориснике средстава подстицаја који су закључили уговор са Агенцијом под условима прописаним овом уредбом. Сходно наведеном, саветници Сектора за планирање и анализу, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и правним саветницима, уредно су контролисали извршења уговорних обавеза на основу достављених ревизорских извештаја, којима корисници потврђују усаглашеност са свим одредбама уговора и података из Централног регистра обавезног социјалног осигурања.. Корисницима који су изашли из мониторинга и који су доставили ревизорске извештаје којима се потврђује да су све одредбе уговора испоштоване, враћена су средства обезбеђења.
- **Радна група за реализацију пројеката код којих се врши запошљавање до 100 нових запослених.** Руководилац Одељења за финансијску анализу као координатор Радне групе и саветници Одељења за финансијску анализу у Сектору за планирање и анализу, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и правним саветницима, били су анагажовани на обављању радних задатака , односно предузимања свих неопходних радњи комуникације и сарадње са улагачима у циљу закључења уговора о додели средстава подстицаја, пружању одговора на упите улагача, асистенцији улагачима приликом припреме документације, изради текста нацрта уговора о додели средстава подстицаја, провери бонитета потенцијалног улагача као и групе повезаних лица, утврђивању испуњености услова за доделу средстава на основу пријаве за доделу средстава, стручној анализи инвестиционих пројеката према прописаним критеријумима, прикупљању потребних података од надлежних институција НСЗ, ЦРОСО, стручној анализи бизнис планова потенцијалних улагача, утврђивањеу врсте и висине средстава која се могу у складу са уредбама доделити, припреми предлога и документације за Савет за економски развој, изради закључака о одбијању или одбацивању пријаве, праћењу динамике реализације инвестиционог пројекта у току реализације инвестиционог пројекта, уношење и уредно ажурирање података у базу података/инвестиција ЦРМ, извештавању руководства и екстерних корисника о реализацији инвестиционог пројекта, припреми правилника и процедура.
- У 2024. години, радна група је реализовала 5 пројеката, у укупном износу од 14.635.982,00 евра, што представља укупно инвестиционо улагање и запошљавање 460 нови радних места.
- Такође, чланови радне групе су у циљу презентације актуелних уредби учествовали на неколико конференција где су пред заинтересованим улагачима представили услове и могућности за остваривањем средстава подстицаја и механизме подршке за спровођење инвестиционог улагања и новог запошљавања.

Одељење за извештавање и аналитику

Одељење за извештавање и аналитику обавља послове прикупљања података и израду анализа за потребе унапређења политика привредног и регионалног развоја. У настојању да обезбеди приступ подацима и прикупи их на адекватан начин, односно у задовољавајућим форматима, Одељење је остварило интензивну међуинституционалну сарадњу како на републичком тако и

на регионалном нивоу. Такође, у оквиру евалуације програма и пројеката Одељење хоризонтално сарађује са свим секторима Агенције.

У 2024. години настављене су активности на прикупљању различитих података од институција на републичком нивоу и то: Министарства привреде, Агенције за привредне регистре (АПР), Републичког завода за статистику (РЗС), Народне банке Србије (НБС), Управе царина (УЦ), Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО), локалних самоуправа и др. На основу прикупљених и обрађених података припремљени су бројни извештаји и приказани резултати привредне сарадње Републике Србије са различитим државама, као и различити типови извештаја о стању директних инвестиција у Србији.

У 2024. години у Одељењу су прикупљани, систематизовани и обрађивани подаци у вези са актуелним тржишним трендовима и кретањима у земљи и иностранству и подаци које су од значаја како за извоз тако и за инвеститоре (подаци се односе на директна улагања, спољнотрговинску размену, учешће у БДП-у, продуктивност рада, стопе незапослености, зараде, девизне курсеве, порезе и сл.).

Такође, у Одељењу за извештавање и аналитику су се редовно обављале и активности везане за односе с јавношћу.

Стратешко планирање и извештавање

У Одељењу за извештавање и аналитику у 2024. години обављани су послови стратешког планирања и извештавања кроз припрему коментара на секторске предлоге за израду Програма рада за 2025. годину Агенције, којим је утврђена и образложена усклађеност предложених програма са Акционим планом за период од 2024. до 2025. године за спровођење Стратегије индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године, Акционим планом за спровођење Стратегије паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године за период од 2023-2025. године, као и Стратегијом за развој малих и средњих предузећа за период од 2023. до 2027. године са Акционим планом за период од 2023. до 2024. године.

Извештавање

Одељење за извештавање и аналитику у циљу унапређења припреме информација и извештаја о директним инвестицијама редовно ажурира податке на Порталу Агенције у делу директних инвестиција. На Порталу се ажурирају подаци о директним инвестицијама, како подржаним подстицајима, тако и оних који нису подржани подстицајима. Подаци се редовно ажурирају из више извора и то: табела Министарства привреде о реализацији уговора о подстицајима, подаци ЦРОСО о броју запослених на задњи дан у месецу, подаци прикупљени од стране јединица локалних самоуправа и из званичних извора.

У Одељењу се редовно припремају извештаји/брифови разврстани према типу на:

- извештаје о билатералној економској сарадњи са одређеним земљама, који се припремају како за сопствене потребе, тако и за потребе надлежног и других министарстава, као и других институција (Кабинета премијера и председника Републике Србије). У оквиру ових извештаја се обрађује посебно спољнотрговинска размена, а посебно област улагања, а у циљу препознавања неискоришћених потенцијала у оквиру економске сарадње са земљама. Сектор за међународну сарадњу припрема обједињени преглед сарадње, док Одељења за извештавање и аналитику припрема информације о улагањима. У току 2024. године припремљено је 240 извештаја о улагањима;

- кратке привредне информације о локалним самоуправама и компанијама постојећим и/или потенцијалним улагачима у Србију. У току 2024. године припремљено је укупно 390 информација (360 о компанијама и 30 о локалним самоуправама);
- преглед пројеката како подржаних, тако и неподржаних подстицајима по административним областима Републике Србије. У току 2024. године је припремљено 20 извештаја;
- информације о страним директним улагањима у Србију – укупно, по земљама, и/или по секторима за потребе како државних институција, Привредне коморе Србије, медија (најчешће по основу Захтева за информацијама од јавног значаја). У току 2024. године је припремљено 40 извештаја;
- информације о почетку изградње и отварањима/почетку рада по основу пројеката директних улагања у Србији, те сходно томе, и израда мапе улагања;
- извештавања за потребе међународних консултантских кућа и организација у вези са страним директним улагањима у Србији, активностима Агенције с тим у вези, те напретку и рангирању Србије у наведеној области;
- извештавање по основу напретка у реализацији активности везаних за Годишњи извештај Европске комисије о напретку, у делу економских критеријума;
- извештавање по основу напретка у реализацији активности које се односе на СДИ, дефинисаних у оквиру и за потребе ОЕЦД Извештаја о конкурентности;
- комуникација и припрема информација по основу упита медија, као и припрема информација за потребе медијских и/или осталих јавних наступа представника Агенције, али и осталих надређених државних институција.

Табеларни приказ:

Тип извештаја	Урађено у 2024. години
Информације о улагањима за потребе извештаја о билатералној економској сарадњи	240
Привредне информације о локалним самоуправама и компанијама постојећим и/или потенцијалним улагачима у Србију	390
Преглед пројеката како подржаних, тако и неподржаних подстицајима по административним областима Републике Србије	20
Информације о страним директним улагањима у Србију – укупно, по земљама, и/или по секторима за потребе како државних институција, ПКС, медија (најчешће по основу Захтева за информацијама од јавног значаја)	40
Информације о почетку изградње и отварањима/почетку рада по основу пројеката директних улагања у Србији, те сходно томе, и израда мапе улагања	Ажурирање по потреби

Анализе

Одељење за извештавање и аналитику је припремило више анализа у области привредног и регионалног развоја и то:

- Анализе инвестиција подржаних и неподржаних подстицајним средствима у различитим временским периодима/обухватима по различитим задатим критеријумима (број пројеката, вредност инвестиција, вредност подстицаја, број радних места, делатност/индустрија, општина реализације пројекта) у складу са потребама;

- Прикупљање и анализа статистичких података за потребе одговора на упите разних институција;
- На основу података о инвестиционим пројектима који су подржани средствима подстицаја у периоду 2019-2023. година урађена је САРЕХ анализа пројеката са прегледом по регионима и индустријама;
- У сарадњи са Сектором за подршку МСП креиран је упитник и апликација на Порталу за прикупљање података о евалуацији и задовољству корисника Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК, а све у циљу даље евалуације и сагледавања остварених резултата Програма. Припремљена је анализа остварених резултата на основу прикупљених података;
- За потребе сагледавања остварених резултата и планирања новог програма и буџета урађена је Анализа реализације Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК 2019-2022;
- За потребе сагледавања остварених резултата и планирања новог програма и буџета урађена је Анализа реализације Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза 2020-2022;
- За потребе сагледавања остварених резултата урађена је Анализа реализације програма интернационализације привредних друштава на 48 националних штандова у периоду 2020-2023. године од којих је 47 организовано у партнерству са ПКС;
- За потребе припреме новог програма подршке извозу припремљена је Анализа извозних перформанси прерађивачке индустрије у РС у 2023. години;
- За потребе Радних група за спровођење контроле формалне исправности припремане су анализе података подносиоца пријава о испуњености критеријума програма, пројекцији буџета укупно и по појединачним корисницима максимални ниво средстава који може бити одобрен, укрштање са листама остварених бодова и формирање ранг листа, као и укрштање са подацима о ограничењима нивоа коришћења средстава и други прегледи на захтев радних група.

Евалуација програма Агенције

Евалуација програма Агенције припрема се и ради у форми 4 типа извештаја који се генеришу по основу програмиране обраде података и то: Ex post евалуација корисника програма, Ex post евалуација програма, Извештај о мониторингу корисника програма, Извештај о мониторингу програма. У извештајима се анализирају подаци за програме (пре и после програма), као и за сродну групу и врши се поређење корисника и сродне групе. Извештаји садрже обраду следећих кључних података и индикатора и то: основне карактеристике програма (буџет, број пријава, број корисника, тип корисника, број сајмова и сл.), основни показатељи стања у привреди РС (БДП, стопа раста извоза, курс ЕУР), анализа пословних перформанси корисника, показатељи оствареног извоза, показатељи раста остварених прихода, показатељи профитабилности и ефикасности, показатељи раста броја запослених и зарада, показатељи раста основних и обртних средстава и инвестиција, показатељи задужености. За потребе аутоматизације ажурирања података у евалуационим извештајима, успостављена је међуинституционална сарадња ради прикупљања биланса и податка о извозу и увозу привредних субјеката. Редовно се врши учитавање података преузетих од АПР из завршних финансијских извештаја привредних субјеката, као и од ПКС који преузима и обрађује податке Управе царина, а затим нам исте доставља да синхронизујемо и ажурирамо базу.

У 2024. години су комплетирани и испоручени менаџменту Агенције на даље сагледавање Извештаји о накнадној анализи ефеката програма Агенције који су расписани 2019-2021. године. Извештаји су постављени и у интерној бази на шерду у фолдеру Евалуација. Евалуациони извештаји су урађени за следеће програме: Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија у 2020. години (два јавна позива); Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза у 2020. години; Програм интернационализације привредних друштава и предузетника у 2019, 2020 и 2021. години (национални штандови).

Промотивни садржаји

У Одељењу се обављају маркетиншке активности усмерене ка промовисању пројеката и циљева Агенције.

Активности се односе на развој маркетиншке стратегије, истраживање и прикупљање података, креирање кампања (креирање реклама, садржаја на друштвеним медијима, брошура и других промотивних материјала), управљање друштвеним медијима и *online* присуство, припрему догађаја и промоција, ако и анализу резултата.

Активности у 2024. години:

- Унапређење и ажурирање постојећих промотивних материјала Агенције и то:
 - брошура „*Why invest in Serbia*“ на енглеском језику, као основна брошура о инвестиционим потенцијалима и условима улагања у Србији, коју поред Агенције користе и друге државне институције;
 - презентација „*Why invest in Serbia*“ на енглеском и кинеском језику;
 - секторске презентације, као и пратећи материјали постојећих брошура, односно презентација сектора дрвне, прехранбене, аутомобилске и електронске индустрије.
- Израда различитих промотивних садржаја за потребе Агенције и то:
 - израда промотивног и рекламног материјала за потребе програма/пројеката које реализује Агенција (израда графичког и видео материјала за потребе пројекта подржаног од стране Организације за храну и пољопривреду Уједињених нација (*FAO*) и Европске банке за обнову и развој (*EBRD*);
 - израда каталога аутомобилског кластера - *Serbian Automotive & Mobility Cluster*;
 - израда промотивног материјала „Програм подршке привредним друштвима за усвајање принципа пословања у међународним ланцима вредности“ у оквиру програма подршке који спроводи Развојна агенција Србије;
 - израда промотивног и рекламног материјала за потребе наступа Агенције на међународним сајмовима;
 - израда визуала и брендирање догађаја „9. Међународни форум о сарадњи и пословни сусрети“ чији су организатори Развојна агенција Републике Српске и Развојна агенција Србије, а уз подршку Европске мреже предузетништва (*EEN*);
- Припрема материјала за штампу (визит карте, брошуре, блокови, кесе, фасцикле, планери, *Roll-up*-ови), као и комуникација са фирмом задуженом за израду готовог материјала.
- Рад на унапређењу и ажурирању садржаја интернет странице Агенције, координисање техничких и дизајнерских измена на интернет страници, комуникација са фирмом задуженом за одржавање интернет странице.

- Израда садржаја намењених профилима Агенције на друштвеним мрежама.

Одељење за извештавање и аналитику, преузело је новембра 2022. године део активности Сектора за међународну сарадњу, тако да су током 2024. обављане и следеће активности:

- Информисање јавности о активностима Агенције;
- Предлагање, координирање и спровођење активности у вези са промоцијом активности Агенције и њених програма, као и повећање видљивости Агенције;
- Креирање саопштења, вести и других објава у вези са активностима Агенције, као и пласирање истих на интернет страници Агенције и налозима на друштвеним мрежама;
- Свакодневно праћење медијских објава - домаћи и страни *press clipping*;
- Коришћење друштвених мрежа као методе директне комуникације са заинтересованом јавношћу и повећања видљивости Агенције.

Табеларни приказ:

Израда графичких елемената, презентација и брошура	110
Припрема материјала за штампу	52
Прикупљање и обрада података	19
Израда образаца, докумената и извештаја	51
Измене на интернет презентацији (постављање докумената, објављивање вести, измена садржаја страница, постављање нових страница)	681
Објава садржаја на <i>LinkedIn</i> страни Агенције	110
Објава видео садржаја на <i>Youtube</i> страници Агенције	11
Праћење и ажурирање података за потребе општих и секторских презентација	на месечном нивоу

Учешће у радним групама и пројектима/иницијативама

Запослени у Одељењу учествују у раду радних група Агенције, као и пројектима/иницијативама и то:

- Радна група за спровођење Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза 2022;
- Радна група за спровођење Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК у 2022. години;
- Радна група за спровођење Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза 2023;
- Радна група за спровођење Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК у 2023. години;
- Радна група за спровођење Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза 2024;
- Европска мрежа предузетништва - (EEN - Enterprise Europe Network);

- Регионална иницијатива усмерена на унапређење промоције улагања и услова пословања у региону Западног Балкана – Common Regional Market.

VII Извештај о раду Сектора за правну подршку

Правна подршка стратешким улагањима и организованим индустријским зонама

Сектор за правну подршку је у 2024. години учествовао у припреми одговора на упите улагача и генеричких секторских одговора из делокруга послова Сектора и припреми промотивних материјала, у сарадњи се Сектором за стратешка улагања и Сектором за организоване индустријске зоне. Сваки упит представља конкретан и обиман сет питања у зависности од спецификације самог пројекта и делатности коју обавља. Велики број ових питања су генералне природе и понављају се у различитим упитима, али значајан број упита представља специфична питања везана за конкретан пројекат на која саветници из Сектора за стратешка улагања и Сектора за организоване индустријске зоне, уз консултацију са правним саветником, одговара из свог знања и искуства или врши истраживање како би пронашао адекватну информацију. Правни саветници, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања, учествовали су у редовном ажурирању такозваног „Info Pack“ документа на енглеском језику из делокруга послова Сектора, који садржи генералне податке о економском, пословном и пореском амбијенту, као и друге информације које представљају одговоре на најчешћа питања улагача.

Правни саветници, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања, пружали су саветодавну помоћ и правну подршку улагачима, како на актуелним, тако и на потенцијалним инвестиционим пројектима. Развој потенцијалног инвестиционог пројекта се прати и приказује кроз седам различитих фаза у којима правни саветници активно учествују и пружају подршку Сектору за стратешка улагања.

Сектор је у току 2024. године, заједно са Сектором за стратешка улагања, сарађивао са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену Закона о улагањима и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања; праћење примене Закона о улагањима и предлагање одговарајућих мера; обављање стручних и административно-оперативних послова у вези са пројектима привлачења директних улагања и праћење њихове реализације у складу са Законом о улагањима и другим позитивно правним прописима; давање стручне и саветодавне подршке привредним друштвима и предузетницима; као и други послови дефинисани одредбом члана 36. став 1. Закона о улагањима и другим релевантним прописима.

Додела подстицаја представља могућност улагача да свој пројекат реализује уз доделу државне помоћи. Реч је о опцији коју улагач може искористити уколико је спреман да прихвати обавезе које проистичу из таквог уговорног односа. Битно је нагласити да Агенција пружа подршку како улагачима који намеравају да свој пројекат реализују без било каквих подстицаја, тако и улагачима који намеравају да аплицирају за доделу државне помоћи. Услови и критеријуми доделе државне помоћи регулисани су Законом о улагањима (*“Сл. гласник РС”, бр. 89/2015 и 95/2018*) и пратећим подзаконским актима, односно шемама државне помоћи а који су усклађени са правилима за доделу државне помоћи. У току 2024. године биле су на снази следеће шеме за доделу државне помоћи:

- Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања (*„Службени гласник РС”, бр. 1/2019, 39/2023 и 43/2023*);

- Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у области производње прехранбених производа („Службени гласник РС“ бр. 1/2019, 23/2023 и 39/2023);
- Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у сектору услуга хотелског смештаја („Службени гласник РС“ бр. 33/2019, 42/2019, 18/2022 и 103/2023)
- Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у аутоматизацију постојећих капацитета у области прехранбене индустрије („Сл. гласник РС“, бр. 46/2021)
- Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у аутоматизацију постојећих капацитета и иновацију („Сл. гласник РС“, број 18/2022 и 89/2023)

Поступајући сагласно означеним прописима, запослени у Сектору за правну подршку су активно учествовали у поступцима доделе средстава подстицаја за реализацију потенцијалних инвестиционих пројеката, који укључују у последњој фази и закључење уговора са корисницима средстава. Активности су обухватале саветодавну подршку у административним активностима које је улагач у обавези да предузме, учешће у преговорима око усаглашавања текста нацрта уговора, израду нацрта уговора, те контролу формалне исправности документације које су улагачи достављали у поступку аплицирања за доделу средстава подстицаја.

Вршење стручних и административних послова Савета за економски развој

Савет за економски развој је образован Законом о улагањима и чине га министар надлежан за послове привреде, министар надлежан за послове финансија, министар надлежан за послове рада и запошљавања, представник Привредне коморе Србије и директор Агенције. Сектор је у току 2024. године обављао административно-техничке и стручне послове за Савет за економски развој у вези пројеката привлачења директних инвестиција и улагања. Наведене послове превасходно је чинила припрема материјала за одлучивање на седницама Савета, припрема одлука, записника са одржавних седница, припрема позива за одржавање седница, као и друге пратеће активности. У 2024. години одржано је укупно 14 седница Савета за економски развој. Ове активности су резултирале доношењем 38 одлука на основу којих се могу закључити уговори о додели подстицаја, али и већег броја анекса уговора који су закључени у претходном периоду. Рад на припреми документације за анексирање постојећих уговора о додели подстицаја реализован је у сарадњи са Министарством привреде.

Правно саветовање по питању споразума са улагачима

Правно саветовање по питању споразума са улагачима Агенција је у посматраном периоду кроз Сектор пружала правну подршку, пре свега Министарству привреде, али и другим државним органима по питању свих облика споразума са улагачима, пре свега меморандума о разумевању, оквирних уговора и уговора о подстицајима, све у складу са законима, уредбама и другим актима којима су дефинисани облици подстицања улагања. У Сектору су израђени нацрти за све уговоре о додели средстава подстицаја. Запослени су учествовали у изради три меморандума о разумевању. Такође, у оквиру Сектора су спровођене активности на закључењу уговора о неоткривању информација. Додатно, правни саветници су заједно са инвестиционим саветницима и Сектором за ОИЗ активно учествовали у преговорима, као и у изради финалног текста нацрта уговора који ће се закључити са улагачем, те пружали правне савете поводом правних питања која би се јављала, како у фази припреме за имплементацију инвестиционих пројеката, тако и у свим каснијим фазама, а све у складу са позитивноправним прописима и

овлашћењима. Поред тога, правни саветници били су ангажовани и на осталим упитима који нису финализовани кроз уговоре о додели средстава подстицаја, односно који су се односили и на питања са којима су се улагачи сусретали, а у вези привлачења нових улагања и ефикасније имплементације инвестиционог пројекта. Такође, запослени у Сектору били су укључени и у процес провере пријава за доделу средстава подстицаја и документације која се доставља уз пријаву, у погледу правне исправности истих.

Током последњих година примећена је тенденција закључивања уговора о неоткривању информација. Један број улагача у поступку селекције земаља за реализацију свог инвестиционог пројекта очекује да њихов поступак испитивања тржишта остане у тајности, и да о томе информације имају само они запослени у Агенцији који су непосредно ангажовани на пројекту. У току 2024. године закључен је један овакав уговор.

Такође, правни саветници Сектора су, по потреби, учествовали у изради неопходних аката, уговора и споразума из надлежности Сектора за међународну сарадњу.

Правна анализа инвестиционих пројеката

Сектор је у 2024. години учествовао у изради правне анализу инвестиционих пројеката, те у сарадњи са Сектором за стратешка улагања и Сектором за планирање и анализу и у припреми предлога висине подстицаја за Савет за економски развој, из делокруга послова Сектора. Поред тога, правни саветници задужени су и за израду обавештења улагачу о висини подстицаја које ће Агенција предложити Савету за економски развој, сагласно предлогу висине подстицаја.

Улагања у складу са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција („Сл. гласник РС“, бр. 110/2016)

Правни саветници су, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и Сектора за планирање и анализу, радили на контроли извршења уговорних обавеза код уговора који су закључени у складу са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција којом је било прописано да се ради реализације инвестиционих пројеката који се спроводе у складу са овом уредбом, а код којих је планирано запошљавање до 100 лица, средства опредељена Решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве 05 Број: 401-12547/2016 од 26. децембра 2016. године у висини 420.000.000 динара, преносе Агенцији. У складу са наведеним, а по основу закључених уговора о додели подстицаја са привредним друштвима, Агенција је и у току 2024. године радила на контроли извршења уговорних обавеза. До краја 2024. године су завршени како периоди имплементације код ових уговора, тако и периоди мониторинга. Такође, услед неиспуњења уговорних обавеза, Агенција је и раскинула један овакав уговор.

Сарадња са организацијама из других земаља

Агенција је током претходних година потписала више споразума о сарадњи са институцијама из других земаља које се баве улагањима. У вези са тим, између Агенције и НЕРА Hungarian Export Promotion Agency Nonprofit Private Company Limited by Shares, 2019. године и 2020. године закључени су Меморандуми о разумевању поводом реализације програма „Western Balkans Investment Scheme“ и програма „Foreign Market Growth Incentive“, а на основу којих је настављена сарадња две агенције и у току 2024. године.

Правна подршка програмима МСП

Сектор је у 2024. години учествовао у изради и реализацији програма подршке МСП, у циљу да се у што већој мери реализују потенцијалне интеграције привредних друштава у систем набавки МНК и унапреде пословне перформансе постојећих и потенцијалних добављача у складу са потребама купаца, као и ради повећања обима извоза микро малих и средњих

предузећа на нова тржишта и повећања њихове конкурентности на иностраним тржиштима. Такође, Сектор је учествовао и у изради и спровођењу програма који се реализују у сарадњи са надлежним министарством, међународним финансијским организацијама, развојним агенцијама и слично.

Израда и реализација програма подршке МСП обухвата учествовање у изради програма подршке МСП као и припадајућих упутстава за њихово спровођење, сачињавање релевантних одлука, уговора, анекса уговора као и других аката који се доносе у поступку спровођења програма подршке МСП. Такође, Сектор за правну подршку је пружао саветовану помоћ Сектору за подршку МСП у вези са предузимањем правних радњи по основу налаза извршених контрола. Коначно, Сектор је учествовао у праћењу испуњења уговорних обавеза из свих уговора закључених са корисницима припадајућих програма ради успешне реализације циљева свих програма подршке МСП.

Саветници у Сектору пружали су и правну подршку у погледу питања која се односе на доделу помоћи мале вредности.

Учешће у изради прописа, праћење прописа и анализа и припрема анализа ефеката прописа

Правни саветници, току свог редовног рада, наставили су да учествују у изради и праћењу прописа и припреми анализа ефеката које имају утицаја на промоцију улагања у Републици Србији, а нарочито у области прописа којима се уређује улагање, државна помоћ, право привредних друштава, планирање и изградња, јавна својина, радни односи, енергетика, порески систем, царински систем и у области билатералних и мултилатералних трговинских односа.

Учешће у нормативним активностима

Имајући у виду да Агенција прати примену Закона о улагањима и предлаже одговарајуће мере у сарадњи са представницима Министарства привреде, Сектор је учествовао у изради предлога нових или измена постојећих уредаба и достављана су мишљења и коментаре на предлоге прописа сагласно важећим прописима.

Учешће у раду различитих радних група

Током 2024. године запослени у Сектору су учествовали у активностима различитих радних група. Запослени су именовани као чланови или заменици: Одбора за стабилизацију и придруживање, IPARD III Одбора за праћење спровођења IPARD III програма, Радне групе за праћење спровођења Акционог плана за период од 2024. до 2026. године за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, Пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију, преговарачког тима за вођење преговора за закључивање Споразума о слободној трговини између Републике Србије и Народне Републике Кине, преговарачког тима за вођење преговора за закључивање Споразума о слободној трговини између Републике Србије и Уједињених Арапских Емирата, преговарачког тима за вођење преговора за закључивање билатералног инвестиционог споразума између Републике Србије и Владе Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске, преговарачког тима за вођење преговора за закључивање билатералног инвестиционог споразума између Републике Србије и Републике Кореје, преговарачког тима за вођење преговора за Поглавља 6, 8 и 20.

VIII Извештај о раду Сектора за заједничке послове

Сектор за заједничке послове је током 2024. године успешно реализовао све правне, финансијске и друге послове подршке неопходне за рад и несметано функционисање Сектора и Агенције у целини, од којих су најважнији:

Радноправни послови

Примена законских прописа у области рада и радних односа, израда појединачних аката о правима и обавезама запослених у вези са радом (уговори о раду, понуде за закључивање анекса уговора, анекси уговора о раду, решења о годишњим одморима, плаћеним и неплаћеним одсуствима, уговори о привременим и повременим пословима, обавештења о остваривању права на случај незапослености, потврде.....), правни послови у вези са пријемом у радни однос и остваривањем права из радног односа за новозапослене, послови из области пензијско-инвалидског и здравственог осигурања.

Спроведен је поступак за попуњавање 4 радна места на неодређено време. Успешно је спроведен поступак за попуњавање 3 радна места на неодређено време по спроведеном јавном конкурс, док за попуњавање 1 радног места на неодређено време није било пријављених кандидата те поступак није спроведен до краја.

Укупан број запослених у 2024. години је био 72 закључно са 31.12.2024. године, од којих 4 на одређено време.

Једно лице је ангажовано по основу уговора о привременим и повременим пословима.

Послови јавних набавки и остали правни послови

1. Праћење примене прописа из области јавних набавки, финансија и других прописа неопходних за рад Сектора, давање објашњења и мишљења у вези са спорним питањима из делокруга рада Сектора;

2. Учешће у изради Годишњег програма рада Агенције;

3. Израда годишњег Плана јавних набавки, укључујући и три измене Плана јавних набавки, које су објављене на Порталу јавних набавки и интернет страници Агенције.

Израда планова и измена планова набавки на које се не примењује Закон о јавним набавкама.

У 2024. години успешно су спроведени следећи поступци јавних набавки:

- 1 отворени поступак јавне набавке добара и
- 10 отворених поступака јавних набавка услуга.

Обустављен је 1 поступак јавне набавке, и то 1 отворени поступак јавне набавке услуга, јер је услуде насталих околности процењено да не постоји потреба за реализацијом предметне набавке у текућој буџетској години.

Поред успешно спроведених и обустављених поступака јавних набавки, крајем 2024. године покренут је и 1 поступак јавне набавке услуга чије спровођење је настављено у 2025. години.

Годишњи извештај о набавкама на које се закон не примењује за 2024. годину објављен је на Порталу јавних набавки у складу са законом одређеним роком.

4. Израђени су следећи општи акти Агенције усвојени од стране Управног одбора:

- Правилник о изменама Правилника о условима и начину коришћења службених возила Развојне агенције Србије и реализацији службених путовања у земљи и иностранству,
 - Правилник о раду Развојне агенције Србије и
 - Правилник о изменама Правилника о поступку праћења извршења уговорених обавеза и резервације средстава за програме и пројекте из надлежности Развојне агенције Србије.
5. Припрема предлога и израда уговора из надлежности Сектора, као и сарадња у изради уговора из надлежности других организационих једница Агенције;
 6. Израда одлука и решења о формирању радних група и тимова;
 7. Израда дописа и одговора на дописе;
 8. Поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја;
 9. Редовно ажурирање и објављивање Информатора о раду;
 10. Припрема нацрта одлука и остале потребне документације за рад Управног одбора и организацију седница, комуникација са члановима Управног одбора;
 11. Израда Упутства за рад комисије за попис имовине и обавеза, Одлуке о спровођењу пописа и образовању комисија као и Плана рада комисија;
 12. Сprovedен је поступак расходања 4 службена возила;
 13. Праћење судских спорова Агенције;
 14. Сарадња са ангажованим привредним субјектима у области провере безбедности на раду и редовне контроле заштите од пожара.

Финансијски и рачуноводствени послови

1. Израда Финансијског плана за 2024. годину, три измене и допуне Финансијског плана за 2024. годину и израда Финансијског плана за 2025. годину;
2. Активности у вези са организовањем годишњег пописа и активности после завршеног пописа;
3. Обрачун годишњег бруто прихода за све запослене у Агенцији у 2023. години, као и за сва лица ангажована уговором о делу, уговором о привременим и повременим пословима, уговором о ауторском делу и достављање потврда свим радно ангажованим лицима у 2023. години-образац ППП-ПО;
4. Састављање финансијског извештаја за 2023. годину и финансијског извештаја за статистичке потребе;
5. Активности подршке током редовне екстерне ревизије финансијских извештаја Агенције за 2023. годину и припрема за усвајање Извештаја независног ревизора од стране Управног одбора;
6. Учесће у изради извештаја о реализацији уредби Министарства привреде из 2023. године;

7. Обрачунавање зарада и накнада зарада запослених, обрачунавање накнада по осталим уговорима, као и накнада за чланове Управног одбора, обрачунавање и исплате накнада за превоз запослених;
8. Обрачунавање и електронско подношење пореских пријава - Систем обједињене наплате за свих 12 месеци 2024. године;
9. Израда и предаја РФЗО-у захтева за рефундацију по основу трудничког, породилског и боловања ради неге детета старости до три године за свих 12 месеци;
10. Књижење свих пословних промена, вођење главне и помоћних књига за 12 месеци 2024. године;
11. Контрола налога за исплату по основу свих програма и пројеката Агенције, исплата и вођење аналитичке евиденције свих програма и пројеката Агенције, учешће у изради финалних извештаја који се достављају Министратству привреде;
12. Сарадња са Управом за трезор: достављено 12 месечних извештаја у Регистар запослених;
13. Пријављивање и одјава запослених, предаја захтева за израду здравствених књижица;
14. Припрема документације за исплату аконтација и израда коначних обрачуна са службених путовања у земљи и иностранству.
15. Књижење налога по основу вођења евиденције и амортизације основних средстава и ситног инвентара;
16. Техничка и суштинска контрола примљених фактура и припрема за плаћање и реализацију наведених плаћања;
17. Израда и евиденција излазних фактура;
18. Сарадња са Управом за трезор: достављено 12 месечних извештаја о токовима готовине;

У Београду, дана 25.02.2025. године
Број: IZ-1-07-030-1/2025

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

